

Republic of North Macedonia
Ministry of
Local Self Government

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Swiss Agency for Development
and Cooperation SDC

ИЗВЕШТАЈ ОД ИСТРАЖУВАЊЕТО НА ЈАВНОТО МИСЛЕЊЕ ЗА ЗАДОВОЛСТВОТО НА ГРАЃАНИТЕ ОД ЛОКАЛНИТЕ УСЛУГИ

Септември 2025

ИЗВЕШТАЈ ОД ИСТРАЖУВАЊЕТО НА ЈАВНОТО МИСЛЕЊЕ ЗА ЗАДОВОЛСТВОТО НА ГРАЃАНИТЕ ОД ЛОКАЛНИТЕ УСЛУГИ

Подготвено од: Индаго, Скопје
Дата: Септември 2025

Содржина

1	Вовед и цел на истражувањето	4
2	Методологија.....	5
3	Клучни наоди.....	6
4	Резултати и анализа по тематски области.....	12
4.1	Генерално задоволство од квалитетот на животот во општината и доверба во општината како институција	12
4.2	Задоволство од услугите што ги дава општината	19
4.2.1	Мислење на граѓаните за вкупното работење на локалната власт	19
4.2.2	Генерално задоволство од услугите што ги обезбедуваат општините	20
4.2.3	Задоволство од одделните области и услуги што ги обезбедуваат општините	21
4.2.4	Образование, култура, спорт и рекреација	23
4.2.5	Урбанизам и урбанистичко планирање	24
4.2.6	Локален економски развој	26
4.2.7	Комунални услуги	27
4.2.8	Социјална заштита	29
4.2.9	Заштита на животната средина	31
4.2.10	Противпожарна заштита	32
4.2.11	Здравствена заштита	33
4.2.12	Демократија, транспарентност и отчетност во работата	34
4.2.13	Задоволство од работата на општинската администрација	36
4.2.14	Малцинства, ранливи категории на граѓани и млади	37
4.3	Корупција	38
4.4	Механизми за учество на граѓаните во процесот на донесување одлуки во општините	41
4.5	Информирање за работењето на општините	49
4.6	Е-услуги на општината	51
4.7	Невладини организации – граѓански здруженија	54
5	Демографија	58

1 Вовед и цел на истражувањето

Локалната самоуправа претставува еден од клучните столбови на демократскиот систем, каде што граѓаните имаат можност директно да влијаат врз носењето одлуки што го засегаат нивното секојдневие. Односот помеѓу локалните власти и граѓаните е основа за ефикасно, транспарентно и одговорно управување. Преку изборот на локални претставници, граѓаните доверуваат мандат за застапување на нивните интереси, за обезбедување јавни услуги и за унапредување на условите за живот во заедницата.

Овој однос треба да се гради на принципи како што се учество на јавноста, транспарентност и отчетност. Децентрализацијата, како процес кој овозможи пренос на надлежности и ресурси кон општините, беше замислена како средство за подобрување на ефикасноста и зајакнување на локалната демократија. Но, и покрај постигнатиот напредок, предизвиците остануваат – многу општини се соочуваат со ограничени капацитети, а вклученоста на граѓаните во локалното одлучување останува слаба.

Ова истражување на задоволството на граѓаните од локалните услуги е спроведено како дел од Проектот „Зајакнување на општинските совети – Фаза 2“, кој е финансиран од швајцарската Влада и од Министерството за локална самоуправа, а го спроведува и ко-финансира Програмата за развој на Обединетите нации (UNDP). Други партнери во спроведување на проектот се Министерството за финансии, Заедницата на единиците на локалната самоуправа (ЗЕЛС), Здружението на финансиски работници (ЗФР), UN Women, NALAS, организации од граѓанскиот сектор, како и единиците на локална самоуправа во Република Северна Македонија. Главна цел на проектот е унапредување на поддршката за развој на локалните самоуправи, првенствено преку зајакнување на општинските совети кои ќе бидат во можност ефективно да ги исполнат нивните доделени улоги на претставување, надзор и донесување општински одлуки со активно вклучување на граѓаните. Понатаму, проектот цели и кон унапредување на системот на локална самоуправа, децентрализација и поквалитетни услови за живот во локалните заедници, преку подобрување на развојните политики и правната рамка за локален развој и децентрализација, дигитализација на општинските услуги, зголемување на транспарентноста и учеството на граѓаните на локално ниво, како и борбата против корупција. Промовирањето на принципите на родова еднаквост и еднакви можности за сите, социјална кохезија, заштита на животната средина, како и зајакнување на меѓу-општинската и меѓу-секторската соработка се дел од трансверзалните теми на овој проект.

Со цел подобро да се разберат перцепциите на граѓаните и да се измери напредокот во решавањето на потребите на заедницата, и да се добијат посеопфатни информации за задоволството на граѓаните од услугите на локалната власт, УНДП го ангажирал Индаго за дизајнирање и спроведување на ова истражување на задоволство на граѓаните од локалните услуги на репрезентативен примерок од испитаници.

Главната цел на истражувањето е да се добијат податоци за задоволството на граѓаните од локалните услуги за 2025 година, што ќе послужи за дизајнирање основни индикатори на перцепциите на граѓаните за квалитетот на испораката на локалните услуги врз основа на резултатите од истражувањата на јавното мислење спроведени во периодот 2017-2024 година. Наодите од истражувањето можат да послужат како основ за донесување одлуки за сите национални институции, меѓународни организации и други субјекти активни во областа на локалната власт и за идентификација и избор на потенцијални активности што треба да се спроведат во оваа област.

Извештајот се состои од краткиот опис на користената методологија, клучните наоди, деталната анализа на секое прашање, како и споредбата (каде што беше можно) со наодите од претходните истражувања спроведени во периодот 2017-2024 година.

2 Методологија

Методологијата што ја користеше Индаго за имплементација на ова квантитативно истражување, односно анкета на јавното мислење, беа директни, лице-во-лице интервјуа во домот на испитаникот, со користење на CAPi (Computer Assisted Personal Interview) техника на собирање податоци. Интервјуто лице-во-лице е најзастапениот метод на собирање податоци од целните групи на испитаници, особено во испитувањето на јавното мислење. Основната предност на оваа метода, особено кога се работи за репрезентативен примерок, е дека резултатите се објективни и лесно можат да се искористат и за дефинирање на генерални заклучоци и наоди. Интервјуата лице-во-лице се користат кога темата на истражувањето бара подлабока и подетална анализа и кога репрезентативноста на примерокот е подеднакво важна.

Согласно целите на проектот, Индаго во соработка со УНДП и Министерството за локална самоуправа, го финализираа структурираниот прашалник. Истиот е составен од околу 123 прашања поделени на следните тематски области:

- 1) Генерално задоволство од квалитетот на животот во општината и доверба во општината како институција
- 2) Задоволство од услугите што ги дава општината
- 3) Задоволство од нивото на демократија, транспарентност и отчетност во работата на општината
- 4) Малцинства, ранливи категории на граѓани и млади
- 5) Корупција
- 6) Механизми за учество на граѓаните во процесот на донесување одлуки во општините
- 7) Информирање за работењето и услугите на општината
- 8) Е-услуги на општината
- 9) Невладини организации - граѓански здруженија
- 10) Демографски податоци на испитаникот.

Целната група на истражувањето беше општата популација во Република Северна Македонија на возраст од 18 и повеќе години. Истражувањето е спроведено на примерок од 1.000 испитаници кој е национално репрезентативен по статистички региони, место на живеење (урбано/рурално), возраст, пол, и етничка припадност.

Собирањето на податоците беше спроведено на македонски и албански јазик, во периодот од 10 до 26 септември 2025 година.

3 Клучни наоди

Во продолжение е преглед на поконкретните клучни наоди во рамките на тематските делови од спроведеното истражување.

Генерално задоволство од квалитетот на животот во општината и доверба во општината како институција

- Граѓаните продолжуваат да бидат генерално задоволни од квалитетот на животот во нивната општина, и тоа: од општината како место за живеење; од квалитетот на животот во општината; од општината како место за одгледување на деца; од општината како место за пензионерите (старите лица); од општината како место за живеење за ранливите категории на сограѓани и од безбедноста на заедницата во општината. Во однос на сите шест (6) опсервирани аспекти на квалитетот на животот во општината, процентот на граѓаните кои се задоволни и целосно задоволни е поголем од оние кои не се задоволни. Најголем процент се задоволни од општината генерално како место на живеење (55%). Во однос на задоволството од општината како место за живеење на ранливите категории на сограѓани, граѓаните изразија највисоко ниво на незадоволство – 35% не се задоволни (воопшто не се задоволни и не се задоволни) од овој аспект.
- Споредбената анализа на просечните оценки за секој аспект кој се однесува на квалитетот на животот во општината со оние за периодот 2017 – 2024 год. генерално не покажува позначителни промени во степенот на просечното задоволство на граѓаните. Трендот на најниско ниво на задоволство продолжува да биде во однос на општината како место за живеење за ранливите категории на сограѓани што повторно укажува на сериозна потреба општините да вложат напори за идентификување на конкретните потреби и обезбедување подобри услови за живот на овие групи граѓани. Сепак, споредено со податоците од 2024 година, најновите резултати укажуваат дека просечното задоволство на граѓаните е во опаѓање во однос на сите аспекти оценувани во овој дел, со исклучок на задоволството од квалитетот на животот во општината кое се зголемило од 3,0 на 3,2.
- Над половина од испитаниците (54%) повторно изјавија дека прават разлика помеѓу услугите кои ги дава централната и услугите кои ги дава локалната власт и јасно им е каде да се обратат, додека останатите или ретко кога знаат каде да се обратат (31%), или пак воопшто не прават разлика (15%). Споредено со податоците од претходните кругови на ова истражување, последните резултати покажуваат помал процент од 2019 год. (56%), 2021 год. (57%) и 2022 год. (58%), и скоро ист процент во однос на 2018 год. (53%), 2020 год. (50%) и 2024 год. (56%) на оние кои знаат каде да се обратат затоа што прават разлика помеѓу услугите кои ги дава централната и услугите кои ги дава локалната власт.
- Вкупното просечно задоволство на граѓаните од начинот на кој работат општината и јавните претпријатија, односно вкупната просечна оценка за сите шест (6) оценувани аспекти (2,9) е на пониско ниво од 2024 година (3,2), но скоро на исто ниво како претходните години (2,9 во 2023, 3,0 во 2022, односно 2,9 во периодот 2018-2021 година).
- Споредбената анализа на просечните оценки по години покажува скоро ист степен на согласност на граѓаните со сите оценувани аспекти во однос на периодот 2017 – 2021 год. Пониско просечно ниво на задоволство се забележува во однос на податоците од 2022 год. но и во однос на податоците од претходната година, и тоа: 1) задоволен\на

сум од начинот на кој се менаџира општината – од 3,2 на 3,0; 2) задоволен\на сум од начинот на кој се менаџираат јавните претпријатија – од 3,1 на 2,9; 3) градоначалникот и советот ги имаат предвид ставовите и мислењата на граѓаните – од 3,1 на 2,8; 4) претставниците на мојата општина имаат одговорен пристап кон лицата со посебни потреби – од 3,1 на 2,9; 5) претставниците на мојата општина преземаат мерки за недискриминација на мнозинските етнички заедници – од 3,4 на 3,1; и 6) граѓаните на општината се информирани за активностите и плановите на општината – од 3,1 на 2,9.

- Довербата во општината како институција е умерена, со 38% од граѓаните кои изразија доверба, што е позитивен знак. Сепак, 28% немаат доверба, што не е занемарливо и укажува на постоење на критичен став кај дел од граѓаните. Особено значајно е тоа што една третина од граѓаните (околу 33%) се неопределени, односно ниту имаат, ниту немаат доверба, што може да се толкува како знак на недоволна информираност, резервираност или индиферентност кон работата на општината. Овој голем процент неопределени укажува на простор за институционално подобрување и градење поцврста врска со граѓаните.
- Доверба на граѓаните во општина како институција најмногу зависи од практични резултати и видлива ефикасност. Поточно, 54% од граѓаните ја темелат својата доверба врз ефикасно решавање на проблемите, што го прави ова најважен фактор за позитивна перцепција. Дополнително, иако со помал процент, транспарентноста, отчетноста (34%), почитувањето на законите (34%) и добрата комуникација (33%) исто така играат важна улога, со околу една третина од граѓаните што ги наведуваат како причина за доверба.
- Од друга страна, недовербата е поврзана со негативни искуства и перцепции на неефикасност и корупција. Главната причина за недоверба е неефикасно решавање на проблемите (63%), а веднаш зад тоа следат перцепциите за корупција и злоупотреба на средства (57%) и политичките влијанија врз одлуките (40%).

Задоволство од услугите што ги дава општината

- Во 2025 година, 38% од граѓаните имаат позитивно мислење за работењето на локалната власт, што укажува дека нешто повеќе од една третина од населението смета дека општините функционираат добро или многу добро. Од друга страна, 31% од испитаниците имаат негативен став, додека 29% се неутрални, односно сметаат дека локалната власт работи ниту добро, ниту лошо. Високиот процент на незадоволни и неутрални граѓани покажува дека има значаен дел од населението кое или не гледа значителни резултати, или е неодлучно. Просечната оценка на работењето на локалната власт е 3,0, што исто така ја одразува умерената или просечна перцепција кај граѓаните.
- Околу 39% од испитаниците одговорија дека се задоволни или целосно задоволни од услугите што ги обезбедуваат нивните општини, додека околу 31% не се задоволни. Над една третина (35%) се неутрални, односно ниту се задоволни, ниту незадоволни. Резултатите покажуваат дека во 2025 година повторно се забележува намалување на генералното задоволство на граѓаните со општинските услуги, кое сега изнесува 39%. Овој процент означува враќање на нивото од претходните години, по краткотрајното зголемување во 2022 и 2024 година. Иако во 2022 година беше постигнато дотогаш највисоко ниво на задоволство (44%), а во 2024 дури и 48%, овој годинешните податоци покажуваат дека ваквиот позитивен тренд не е одржан. Всушност, по тој врв, следи

повторно опаѓање на задоволството, слично како во периодот од 2017 до 2021 година, кога процентот речиси постојано се движел околу 39–41%.

- Во однос на задоволството од одделните области и услуги што ги обезбедуваат општините, се забележува континуиран тренд според кој највисокото просечно ниво на задоволство на граѓаните останува во однос на услугите во областа на противпожарната заштита, со просечна оценка од 3,60. Од друга страна, најниско е задоволството во однос на заштитата на животната средина, со просечна оценка од 2,57. Овој контраст укажува на структурни слабости во дел од општинските надлежности, особено во областа на екологијата. Кога се анализира вкупното просечно ниво на задоволство од услугите што ги обезбедуваат општините, се забележува пад во споредба со некои од претходните години. Во 2025 година, просечната оценка изнесува 3,04, што е на исто ниво како во 2023 година, но пониско од оценките во 2022 (3,20) и 2024 година (3,31), односно, сè уште нешто повисоко од оценката во 2021 година (2,97). Споредено со 2024 година, се забележува пониско просечно ниво на задоволство во однос на сите области.

Малцинства, ранливи категории на граѓани и млади

- Како и во претходните години, највисоко ниво на незадоволство (45%) граѓаните го изразија во однос на активностите на општината за подобрување на животот на младите. Во однос на останатите два аспекти, 37% (38% во 2021, 39% во 2022, 43% во 2023 и 31% во 2024 година) од граѓаните одговорија дека воопшто не се задоволни или не се задоволни од активностите на општината за подобрување на животот на ранливите категории граѓани, а 29% (26% во 2021 и 25% во 2022, 31% во 2023, 18% во 2024 година) воопшто не се задоволни или не се задоволни од активностите кои ги презема општината за подобрување на животот на малцинствата.

Корупција

- Процентот на испитаниците кои го делат мислењето дека корупцијата е многу (28%) и донекаде присутна (37%) во општините при реализација на нивните надлежности е скоро на исто ниво како во 2022 и 2023 година, но повисоко од 2024 година. Процентот на оние кои сметаат дека корупцијата воопшто не е присутна (4%) продолжува да биде значително помал.
- Инспекторите (26%), директорите на јавните претпријатија и установи на општинско ниво (24%) и градоначалниците (18%) се најподложни на злоупотреби на локални функции според перцепцијата на граѓаните. Компаративната анализа со резултатите за периодот 2021 - 2024 година, не покажува позначителни промени во перцепцијата на граѓаните кога станува збор за функции во општината кои се најподложни на злоупотреби.
- Како и во претходните години, најголем процент од испитаниците (79%) одговориле дека не им било побарано мито од било каков облик, додека оние кои потврдија дека во изминатите 12 месеци нив лично или на некој од нивното потесно семејство им биле побарани пари, стока или услуга за завршување или забрзување на некоја работа во општината се значително помалку (11%).
- Мислењето на граѓаните за нивото на корупција во општините денес споредено со периодот од пред 12 месеци не се сменило значително во однос на претходните години. Имено, оние кои сметаат дека во нивните општини денес има значително помалку или малку помалку корупција (16%) споредено со периодот од пред 12 месеци, се на скоро исто ниво како претходно. Слично е и со процентот на оние кои го

делат мислењето дека во нивната општина денес има малку повеќе или значително повеќе корупција (22%). Исто така, како и во претходните години, најголем дел од испитаниците (45%) сметаат дека нема промени во однос на присутноста на корупција во општините споредено со периодот пред 12 месеци и дека таа е на исто ниво, што само по себе е индикација дека општините или не преземаат доволно мерки за сузбивање на оваа појава на локално ниво или тие мерки не се доволно ефективни.

Механизми за учество и учество на граѓаните во процесот на донесување на одлуки во општините

- Над половина (51%) од испитаниците сметаат дека начинот на кој е организирана општината воопшто не овозможува или во многу мала мера овозможува вклучување на граѓаните во процесот на одлучување на локално ниво. Оние кои се попозитивни и сметаат дека сепак им е овозможено на луѓето како нив да учествуваат во носењето на локални одлуки се значително помалку како претходно (12%).
- Споредено со резултатите од 2021 - 2024 година, процентот на оние кои сметаат дека начинот на кој е организирана општината воопшто не овозможува или во многу мала мера овозможува вклучување на граѓаните во процесот на одлучување на локално ниво (51%) оваа година е помал споредено со 2021 (59%) и 2023 година (56%), но поголем споредено со резултатите од 2022 година (50%) и особено од 2024 година (37%). Споредено со лани, помалку (12%) од граѓаните (22% во 2024 година) сметаат дека нивните предлози се земаат предвид, додека 26% (29% во 2024 година) сметаат дека нивното учество е до некаде овозможено преку начинот на кој се организирани општините. Од друга страна пак, споредено со лани, процентот на испитаниците кои не веруваат дека начинот на кој е организирана локалната самоуправа овозможува луѓето како нив да влијаат врз одлуките на локално ниво е поголем (зголемување од 42% на 53%).
- Граѓанското директно учество преку активности и механизми на општината поврзани со носење политики или одлуки од локално значење и преку поднесување предлози/иницијативи продолжува да биде на ниско ниво. Имено, мнозинството од граѓаните (од 84% во 2021, 87% во 2022, 83% во 2023, 74% во 2024 на 79% оваа година) не учествувале ниту во активности поврзани со носење политики или одлуки на локално ниво, ниту поднеле предлог/иницијатива за решавање на некој проблем (прашање) во надлежност на општината. Исто како во претходните години, мал процент (11%) одговориле потврдно дека учествувале во активност или активности на општината, и само 10% дека имаат поднесено предлог или иницијатива.
- Што се однесува до причините заради кои граѓаните не учествуваат во процесот на донесување одлуки на локално ниво, нема поголеми промени. Како и претходно, малку повеќе од една четвртина (26%) од испитаниците немаат посебна причина зошто ниту учествувале во активности поврзани со носење политики или одлуки на локално ниво, ниту поднеле предлог/иницијатива за решавање на некој проблем (прашање) во надлежност на општината. Од друга страна, 20% од испитаниците продолжуваат да бидат скептици дека со своето учество ќе можат нешто да сменат, а 15% одговорија дека не сакаат лично да се истакнуваат, односно 15% дека немаат време. Според 13%, општината нема да биде заинтересирана за нивното учество.
- Помалку од анкетираниите граѓани (44%) споредено со минатата година (49%), но исто колку и 2023 година се согласуваат дека жените подеднакво учествуваат во процесот на донесување одлуки од страна на локалната власт како и мажите. Оние кои не го

делат ова мислење (40%) се повеќе од 2022 година (36%), помалку од 2023 година (44%), но на исто ниво како лани (41%).

Информирање за работењето и услугите на општината

- Во однос на степенот на само-оценета информираност на граѓаните за работењето на општините, процентот на информирани граѓани (33%) е идентичен со оние со неутрален став (33%), што може да укаже на недоволна транспарентност или неефикасни канали на комуникација, но и на недостиг на интерес кај граѓаните. Дополнително, скоро ист процент (34%) од граѓаните изјавиле дека не се информирани, што претставува значителен дел од населението. Споредено со претходните години, не се забележуваат позначителни разлики во степенот на информираноста на граѓаните за работењето на општините.
- Локалните медиуми продолжуваат да бидат најголем извор на информации за работењето и услугите на општините за скоро половина од испитаниците – 48%. Како останати извори на информации се споменуваат веб страницата на општината (34%), јавните дебати и собири (10%), но и пријателите, колегите, семејството и роднините (9%). Продолжува трендот на низок степен на информирање од социјалните мрежи/FB, билтенот на општината, огласните табли во месните заедници и во општините и од општинскиот весник.

Е-услуги на општината

- И оваа година продолжува ниско ниво на свесност и знаење на граѓаните за е-услугите на општините. Најголем процент од испитаниците (58%) не знаат дали нивната општина дава е-услуги, 29% одговорија дека нивната општина не дава е-услуги, а само 13% одговорија потврдно. Споредено со резултатите од 2024 година, се забележува пониско ниво на свесност на граѓаните за општинските е-услуги.
- Испитаниците кои одговорија потврдно дека нивната општина дава е-услуги, изјавија дека станува збор за следните услуги: лични документи (11%), интернет страна на општината/инфо за активностите (11%), урбанизам (10%), катастар и геодетски работи (8%), градежна дозвола/одобрение за градба (7%).
- Мнозинството (66%) од анкетираниите кои потврдиле дека нивната општина обезбедува и е-услуги, истите не ги користат, додека 27% одговориле дека ги користат. Споредено со претходните години, се забележува пониско ниво на користење на е-услугите од страна на испитаниците.
- И покрај зголемената дигитализација, 75% од граѓаните и понатаму немаат јасна претстава за тоа какви е-услуги очекуваат од општините, што укажува на потенцијален јаз меѓу понудата и очекувањата. Од оние кои имаат идеја за овој тип услуги, најголем процент (4%) одговорија дека би сакале тоа да бидат изводи, сите активности/услуги на општината, односно имотните листови, како и даноци и такси (2%).

Невладини организации – граѓански здруженија

- Резултатите од последното истражување не укажуваат на позначителни промени во нивото на само-оценета свесност на граѓаните за невладините организации во нивните општини. Имено, свесноста на граѓаните за невладините организации во нивните општини е на скоро исто ниво со претходните години – помал процент (22%) од испитаниците изјавија дека се запознаени, а скоро половина (47%) дека не се запознаени.

- Слично е и со мотивираноста за учество во активности на граѓанските здруженија. За разлика од 2020 и 2021 година, кога степенот на мотивираност беше на највисоко ниво, оваа година, како и во претходните неколку, поголем дел од испитаниците се изјаснија дека не се мотивирани (47%) а значително помалку (22%) дека се мотивирани.
- Во однос на перцепцијата на граѓаните дали постои соработка помеѓу општината и невладиниот сектор, процентот на оние кои го делат тоа мислење после тригодишен пораст (од 28% во 2022, 35% во 2023 на 40% во 2024 година), повторно е во опаѓање на 31%. Оние кои не сметаат дека е така (29%) се на исто ниво како минатата година (28%). Но, како и претходно, значителен е процентот (40%) на оние кои не знаат дали постои овој вид на соработка.
- Како и во претходните две (2) истражувања, и оваа година, најголем процент (од 33% во 2021, 34% во 2022, 41% во 2023, 51% во 2024 на 43% оваа година) го делат ставот (главно или целосно се согласуваат) дека соработката помеѓу граѓанските здруженија/НВО и општината ќе ги подобри услугите што ги нуди општината.
- Приближно една третина (30%) го делат ставот дека граѓанските здруженија/НВО во нивната општина дејствуваат според приоритетите на граѓаните, но 22% не се согласуваат со овој став. Слично е и во однос на изјавата „граѓанските здруженија/НВО во општината ги поттикнуваат граѓаните да предлагаат решенија за локални проблеми и да се вклучуваат во работата на локална самоуправа“ – 31% се согласуваат но 21% не се согласуваат со неа. Во исто време, поголем дел (33%) од граѓаните веруваат дека некои услуги би се подобриле ако општината целосно ги предаде на НВО, од оние кои не веруваат (22%). Слично е и во однос на тоа дали некои услуги би се подобриле ако општината целосно ги предаде на компаниите - 33% од испитаниците го делат овој став, но 23% не веруваат дека предавањето на некои услуги да бидат испорачувани од страна на компаниите ќе го подобри нивниот квалитет.

4 Резултати и анализа по тематски области

Овој дел од Извештајот вклучува детална анализа и графичка презентација на резултатите за секое прашање од одделните тематски области опфатени со прашалникот. Како што е напоменато и претходно, секаде каде што беше можно, резултатите од ова истражување се споредени со резултатите од претходните истражувања спроведени во периодот помеѓу 2017 и 2024 година.

4.1 Генерално задоволство од квалитетот на животот во општината и доверба во општината како институција

Воведниот дел од истражувањето имаше за цел да го оцени нивото на генералното задоволство на испитаниците од нивните општини, пред сè, како место за живеење, но и степенот на задоволство од менаџирањето на општините. Во овој дел, испитаниците, исто така, беа прашани да дадат оценка на своето знаење дали прават разлика помеѓу услугите кои ги дава централната и услугите на локалната власт, т.е. општините. Како нови прашања, во овој дел се додадени прашања за степенот на доверба во општина како институција и причини за довербата, односно недовербата.

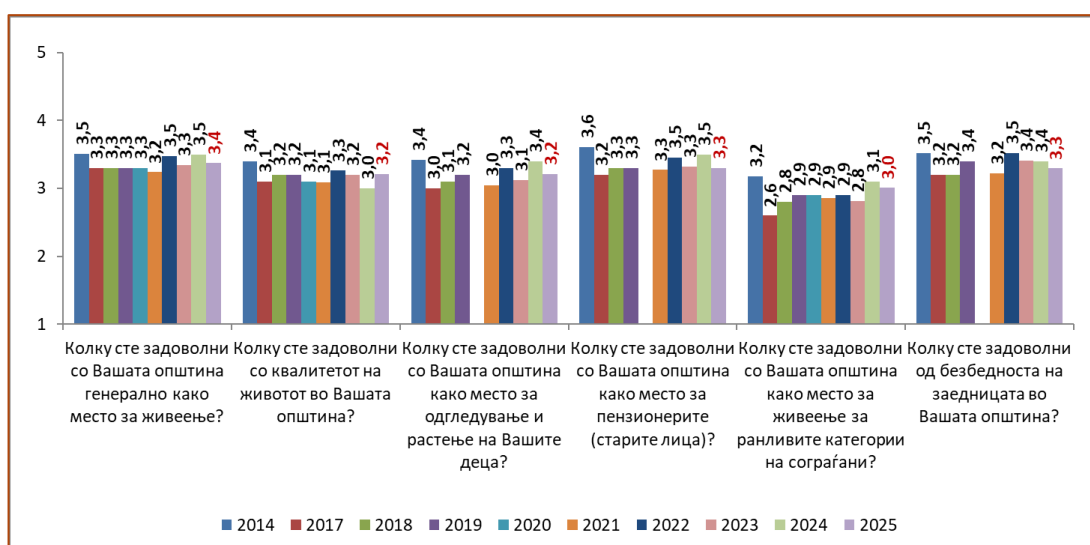
Граѓаните продолжуваат да бидат генерално задоволни од квалитетот на животот во нивната општина, и тоа: од општината како место за живеење; од квалитетот на животот во општината; од општината како место за одгледување на деца; од општината како место за пензионерите (старите лица); од општината како место за живеење за ранливите категории на сограѓани и од безбедноста на заедницата во општината (Графикон 1). Во однос на сите шест (6) опсервирани аспекти на квалитетот на животот во општината, процентот на граѓаните кои се задоволни и целосно задоволни е поголем од оние кои не се задоволни. Најголем процент се задоволни од општината генерално како место на живеење (55%).

Во однос на задоволството од општината како место за живеење на ранливите категории на сограѓани, граѓаните изразија највисоко ниво на незадоволство – 35% не се задоволни (воопшто не се задоволни и не се задоволни) од овој аспект.

Графикон 1 – Степен на задоволство на граѓаните од квалитетот на животот во општината - % (2025 год.)

Просечните оценки за аспектите вклучени во ова истражување (Графикон 2) покажуваат највисоко ниво на задоволство на граѓаните (3,4) во однос на задоволството од општината генерално како место за живеење, додека следните четири (4) разгледувани аспекти граѓаните ги оценија со малку пониски просечни оценки, и тоа: задоволство од општината како место за живеење на пензионерите (старите лица) и задоволството од безбедноста на заедницата во општината се оценети со иста просечна оценка – 3,3, задоволство од квалитетот на животот во нивните општини и задоволство од општината како место за одгледување деца се оценети со просечна оценка 3,2. Најниско просечно ниво на задоволство (3,0) граѓаните го изразија во однос на општината како место за живеење за ранливите категории на сограѓани.

Графикон 2 - Степен на задоволство на граѓаните од квалитетот на животот во општината – просечни оценки по години

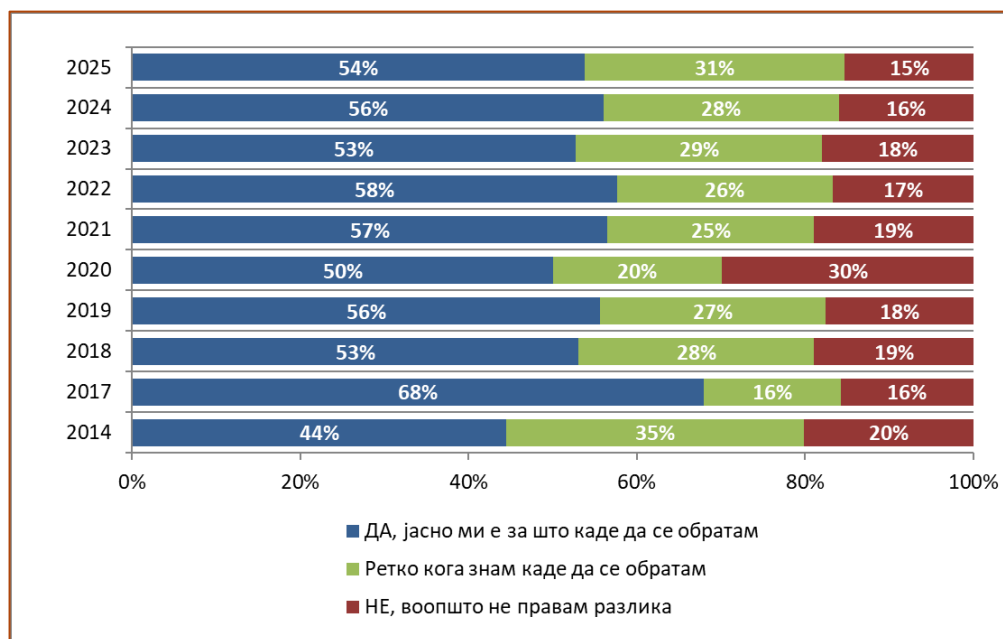
Споредбената анализа на просечните оценки за секој аспект кој се однесува на квалитетот на животот во општината со оние за периодот 2017 – 2024 год. генерално не покажува позначителни промени во степенот на просечното задоволство на граѓаните. Трендот на најниско ниво на задоволство продолжува да биде во однос на општината како место за живеење за ранливите категории на сограѓани што повторно укажува на сериозна потреба општините да вложат напори за идентификување на конкретните потреби и обезбедување подобри услови за живот на овие групи граѓани. Сепак, споредено со податоците од 2024 год., најновите податоци укажуваат дека степенот на просечното задоволство на граѓаните е во опаѓање во однос на сите аспекти оценувани во овој дел, со исклучок на задоволството од квалитетот на животот во општината кое се зголемило од 3,0 на 3,2.

Анализата на податоците од ова истражување по демографските карактеристики на испитаниците покажува одредени статистички значајни разлики во степенот на задоволството на граѓаните во врска со живеењето во нивните општини. Имено, додека нема позначајни разлики во степенот на задоволство по местото на живеење (урбано/рурално) и возраста, жените изразија повисок степен на задоволство од мажите во однос на општината како место за одгледување деца (52% споредено со 43%, или, изразено преку просечни оценки 3,3 споредено со 3,1), општината како место за пензионерите (старите лица) (55% споредено со 47%, или, изразено преку просечни оценки 3,4 споредено со 3,2), и општината како место за живеење на ранливите категории сограѓани (42% споредено со 35%, или, изразено преку просечни оценки 3,1 споредено со 2,9). Во однос на етничката припадност, испитаниците од други етнички групи како и оние од албанска етничка припадност изразија повисок степен на

задоволство од испитаниците од македонска етничка припадност во однос на квалитетот на животот во општините (60% и 53% споредено со 45%), и општината како место за одгледување и растење деца (55% и 53% споредено со 44%).

Од друга страна, испитаниците од македонска етничка група се понезадоволни од сите аспекти анализирани во овој дел од оние од албанска и другите етнички групи кои живеат во дражавата.

На прашањето *‘Дали правите разлика помеѓу услугите кои ги дава централната и услугите кои ги дава локалната власт, т.е. општините’*, над половина од испитаниците (54%) повторно изјавија дека прават разлика и јасно им е каде да се обратат, додека останатите или ретко кога знаат каде да се обратат (31%), или пак воопшто не прават разлика (15%) (Графикон 3). Споредено со податоците од претходните кругови на ова истражување, последните резултати покажуваат помал процент од 2019 год. (56%), 2021 год. (57%) и 2022 год. (58%), и скоро ист процент во однос на 2018 год. (53%), 2020 год. (50%) и 2024 год. (56%) на оние кои знаат каде да се обратат затоа што прават разлика помеѓу услугите кои ги дава централната и услугите кои ги дава локалната власт. Граѓаните кои изјавиле дека прават разлика помеѓу услугите на централната и локалната власт биле најмногу во 2017 год. (68%) а најмалку во 2014 год. (44%). Ова е повторно показател на потреба од поголемо информирање на граѓаните за услугите на локалната власт, и тоа со користење на поголем број расположиви канали за информирање.

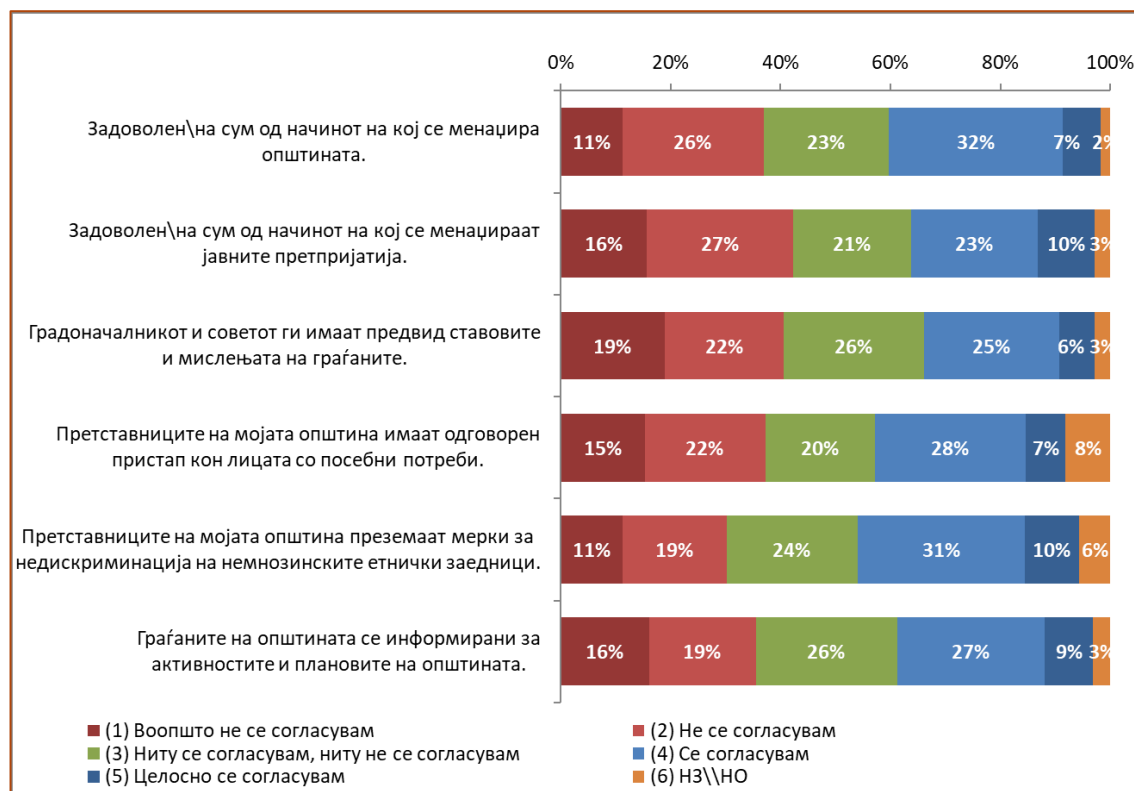

Графикон 3 - Дали правите разлика помеѓу услугите кои ги дава централната и услугите кои ги дава локалната власт, т.е. општините? – % по години

Оние што воопшто не прават разлика помеѓу услугите кои ги дава централната и услугите кои ги дава локалната власт се наоѓаат повеќе помеѓу највозрасните испитаници на возраст од 65 и повеќе години (25%), како и оние кои живеат во Вардарскиот (24%) и Полошкиот (24%) плански регион.

Во продолжение, следува анализата на перцепциите на граѓаните за неколку аспекти поврзани со работата на општините.

Податоците од последното истражување покажуваат дека најголемиот процент од испитаниците (40%) се согласуваат или целосно се согласуваат со изјавата дека претставниците на општината преземаат мерки за недискриминација на немнозинските етнички заедници, додека 39% се задоволни од начинот на кој се менаџира нивната општина (Графикон 4). Понатаму, околу 36% се согласуваат или целосно се согласуваат дека граѓаните на општината се информирани за активностите и плановите на општината, додека пак, 35% се согласуваат или целосно се согласуваат дека претставниците на нивната општина имаат одговорен пристап кон лицата со посебни потреби, односно 34% се согласуваат или целосно се согласуваат дека се задоволни од начинот на кој се менаџираат јавните претпријатија. Најниско ниво на согласност се забележува во однос на изјавата 'Градоначалникот и советот ги имаат предвид ставовите и мислењата на граѓаните' - 31% се согласуваат или целосно се согласуваат.

Графикон 4 - Степен на согласност на граѓаните со одредени аспекти поврзани со работата на општината – % (2025 год.)

Процентот на оние кои се согласуваат (агрегирани одговори на *се согласувам* и *целосно се согласувам*) е поголем од оние кои не се согласуваат (агрегирани одговори на *воопшто не се согласувам* и *не се согласувам*) дека се задоволни во однос на 2 (два) од шест (6) оценувани аспекти во овој дел од истражувањето, и тоа:

- Претставниците на мојата општина преземаат мерки за недискриминација на немнозинските етнички заедници (40% се согласуваат а 30% не се согласуваат);
- Задоволен\на сум од начинот на кој се менаџира општината (39% се согласуваат а 37% не се согласуваат).

Во однос на следните три (3) аспекти, поголем е процентот на оние кои не се согласуваат од оние кои се согласуваат, и тоа:

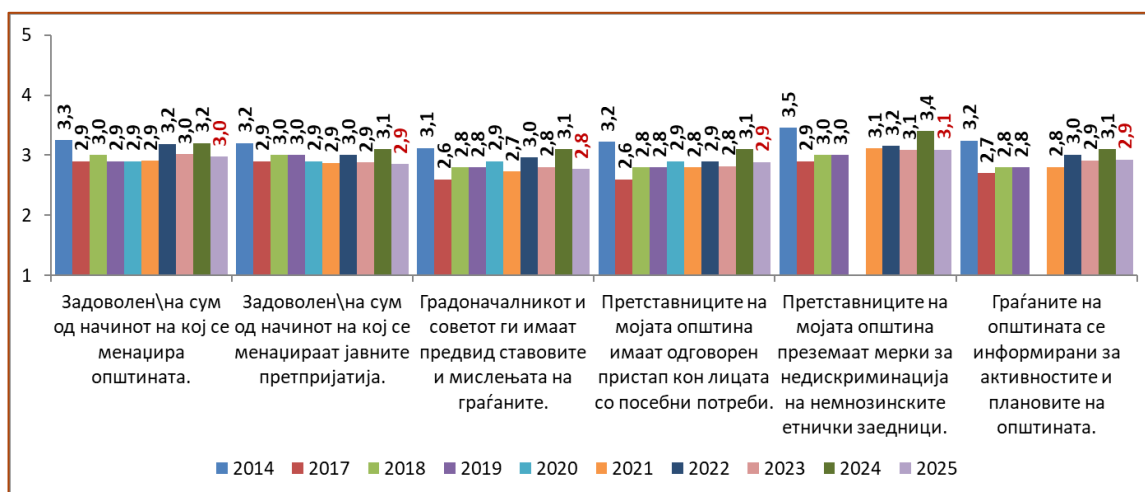
- Задоволен\на сум од начинот на кој се менаџираат јавните претпријатија (42% не се согласуваат, а 34% се согласуваат);
- Градоначалникот и советот ги имаат предвид ставовите и мислењата на граѓаните (41% не се согласуваат, а 32% се согласуваат);
- Претставниците на мојата општина имаат одговорен пристап кон лицата со посебни потреби (37% не се согласуваат, а 35% се согласуваат).

Подеднаков број граѓани се согласуваат и не се согласуваат (36%) со изјавата 'Граѓаните на општината се информирани за активностите и плановите на општината'.

Вкупното просечно задоволство на граѓаните од начинот на кој работат општината и јавните претпријатија (Графикон 5), односно вкупната просечна оценка за сите шест (6) оценувани аспекти (2,9) е на пониско ниво од 2024 (3,2), но скоро на исто ниво како претходните години (2,9 во 2023 год., 3,0 во 2022 год., односно 2,9 во периодот 2018-2021).

Споредбената анализа на просечните оценки по години покажува скоро ист степен на согласност на граѓаните со сите оценувани аспекти во однос на периодот 2017 – 2021 година. Пониско просечно ниво на задоволство се забележува во однос на податоците од 2022 год. но и во однос на податоците од претходната година, и тоа:

- Задоволен\на сум од начинот на кој се менаџира општината – од 3,2 на 3,0;
- Задоволен\на сум од начинот на кој се менаџираат јавните претпријатија – од 3,1 на 2,9;
- Градоначалникот и советот ги имаат предвид ставовите и мислењата на граѓаните – од 3,1 на 2,8;
- Претставниците на мојата општина имаат одговорен пристап кон лицата со посебни потреби – од 3,1 на 2,9;
- Претставниците на мојата општина преземаат мерки за недискриминација на мнозинските етнички заедници – од 3,4 на 3,1;
- Граѓаните на општината се информирани за активностите и плановите на општината – од 3,1 на 2,9.

Графикон 5 - Степен на согласност на граѓаните со одредени аспекти поврзани со работата на општината и јавните претпријатија – просечни оценки по години

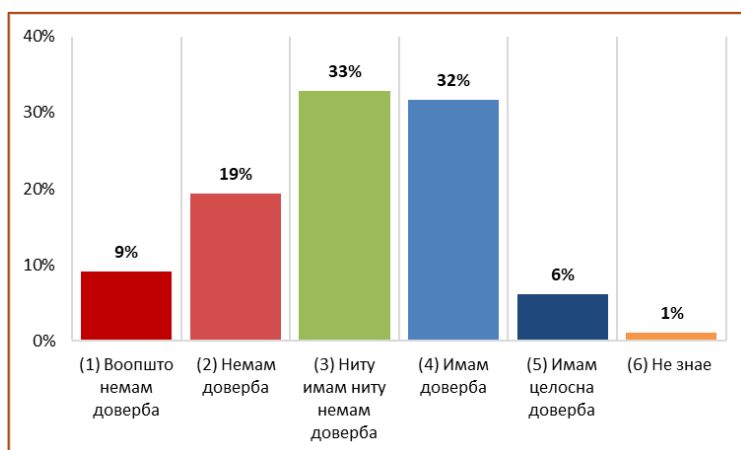
Најголем пад на просечното задоволство на граѓаните во однос на податоците од 2024 год. се забележува во однос задоволството од тоа колку градоначалникот и советот ги имаат предвид ставовите и мислењата на граѓаните (од 3,1 на 2,8), и на задоволството од тоа колку

претставниците на општините преземаат мерки за недискриминација на немнозинските етнички заедници (од 3,4 на 3,1).

Опаѓањето на просечните оценки во сите овие категории покажува општ пад на довербата и перцепцијата за ефикасноста и отчетноста на локалната власт. Овие резултати може да укажуваат на недоволна комуникација со јавноста, недостаток од транспарентност и отчетност, неадекватна грижа за ранливите категории и етничките заедници, како и на сеопшта перцепција на неефикасно управување.

Овој тренд сигнализира потреба од подобрување на комуникацијата со јавноста, поодговорно постапување и поголема посветеност кон инклузивност и заштита на правата на сите заедници. Поконкретна анализа на причините за намалување на задоволството на граѓаните од овие аспекти може да помогне во идентификување на поконкретни мерки за подобрување истото.

Кога станува збор за степенот на доверба на граѓаните во нивните општини, 38% изјавија дека имаат доверба додека 28% немаат. Значителен дел од граѓаните (33%) се неутрални и ниту имаат ниту немаат доверба (Графикон 6).

Графикон 6 - Степен на доверба на граѓаните во нивната општина како институција – % (2025 год.)

Степенот на доверба во општина како институција е повисок помеѓу испитаниците од албанска етничка припадност (45%) споредено со оние од македонска (35%) или други етнички групи (38%), како и кај испитаниците од Североисточниот (58%) плански регион споредено со останатите. Од друга страна, испитаниците од македонска етничка припадност (31%) и другите етнички групи (32%) изразија повисока недоверба во општините како институции од оние од албанска етничка припадност (20%), како и испитаниците од Југозападниот, Југоисточниот и Пелагонискиот плански регион (38% во сите) споредено со оние од другите региони.

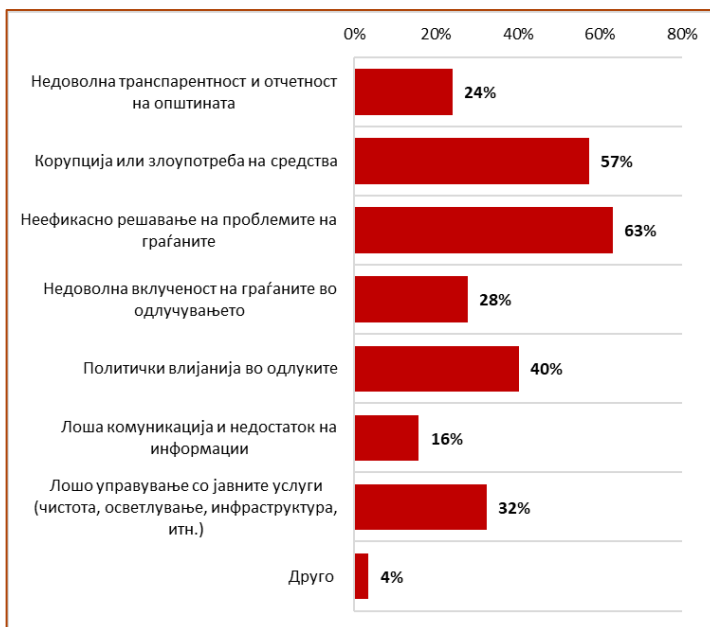
Во однос на пол, место на живеење и возраст не се забележуваат позначителни разлики во степенот на доверба, односно недоверба во општина како институција.

Кога станува збор за доверба на граѓаните во општина како институција, податоците од ова истражување покажуваат дека таа најмногу зависи од практични резултати и видлива ефикасност. Поточно, 54% од граѓаните ја темелат својата доверба врз ефикасно решавање на проблемите, што го прави ова најважен фактор за позитивна перцепција (Графикон 7). Дополнително, иако со помал процент, транспарентноста, отчетноста (34%), почитувањето на законите (34%) и добрата комуникација (33%) исто така играат важна улога, со околу една третина од граѓаните што ги наведуваат како причина за доверба.

Графикон 7 - Главни причини за доверба во општина како институција – % (2025 год.)

Од друга страна, недовербата е поврзана со негативни искуства и перцепции на неефикасност и корупција. Главната причина за недоверба е неефикасно решавање на проблемите (63%), а веднаш зад тоа следат перцепциите за корупција и злоупотреба на средства (57%) и политичките влијанија врз одлуките (40%) (Графикон 8).

Графикон 8 - Главни причини за недоверба во општина како институција – % (2025 год.)

Овие резултати укажуваат дека граѓаните најмногу ја вреднуваат функционалноста и интегритетот на општината, додека недостигот на овие квалитети директно ја поткопуваат довербата. За зголемување на довербата, општините треба да се фокусираат на ефикасно и правично решавање на проблемите, транспарентно управување и деполитизирање на процесите на локално ниво.

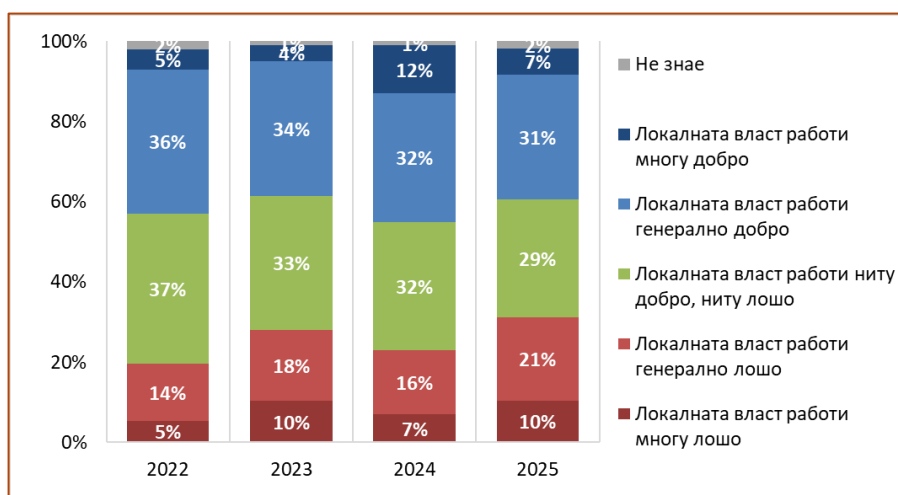
4.2 Задоволство од услугите што ги дава општината

Втората тематска област од истражувањето имаше за цел да обезбеди одговори за мислењето на граѓаните за вкупното работење на локалната власт во нивните општини, што беше воведено како ново прашање. Во исто време, прашањата во овој дел беа фокусирани на добивање информации и за нивото на задоволството на граѓаните од услугите што ги дава општината, на скала од 1 до 5, каде 1 значи 'воопшто не сум задоволен/-на' а 5 значи 'целосно сум задоволен/-на', во однос на генералното задоволство од услугите, како и од одделните услуги од надлежност на општините, и тоа во однос на следните области: 1) Образование, култура, спорт и рекреација, 2) Урбанизам и урбанистичко планирање, 3) Локален економски развој, 4) Комунални услуги, 5) Социјална заштита, 6) Заштита на животната средина, 7) Противпожарна заштита, 8) Здравствена заштита, 9) Демократија, транспарентност и отчетност во работата.

Исто така, во овој дел граѓаните беа прашани да го искажат своето задоволство и од работата на општинската администрација, како и дали сметаат дека месните заедници треба да имаат поголема улога во локалната самоуправа.

4.2.1 Мислење на граѓаните за вкупното работење на локалната власт

Во 2025 год., 38% од граѓаните имаат позитивно мислење за работењето на локалната власт, што укажува дека нешто повеќе од една третина од населението смета дека општините функционираат добро или многу добро (Графикон 9). Од друга страна, 31% од испитаниците имаат негативен став, додека 29% се неутрални, односно сметаат дека локалната власт работи ниту добро, ниту лошо. Високиот процент на неутрални граѓани покажува дека има значаен дел од населението кое е неодлучно или не гледа значителни резултати, што може да биде потенцијална група која може да се придвижи во позитивна или негативна насока во иднина. Просечната оценка на работењето е 3,0, што ја одразува умерената или просечна перцепција кај граѓаните.

Графикон 9 - Мислење на граѓаните за вкупното работење на локалната власт – % (2025 год.)

Во споредба со 2024 год., се забележува значајна промена во ставовите. Иако позитивните ставови сè уште се најзастапени, тие се во опаѓање, додека негативните ставови растат. Имено, негативното мислење пораснало од 23% на 31%, додека позитивното опаднало од 44% на 38%, што укажува на намалување на задоволството од работата на локалната власт. Ваквата

тенденција сигнализира зголемено незадоволство и потенцијално ослабена поддршка за локалните институции. Големiot процент на неутрални испитаници, пак, укажува на можност за влијание во двете насоки – зависно од понатамошното работење на општините.

Анализата по демографските карактеристики на испитаниците укажува на одредени разлики во нивната оценка на вкупното работење на општините во 2025 год. Додека по пол (34% од мажите и 29% од жените се незадоволни) и место на живеење (30% од испитаниците кои живеат во урбаните средини и 34% од оние од руралните средини се незадоволни) не се забележуваат значителни статистички разлики, испитаниците од другите етнички групи (35%) и оние од македонска етничка припадност (33%), испитаниците на возраст од 55-64 години (40%), оние од Југоисточниот плански регион (43%) и невработените (38%) го оценуваат вкупното општинско работење понегативно од останатите.

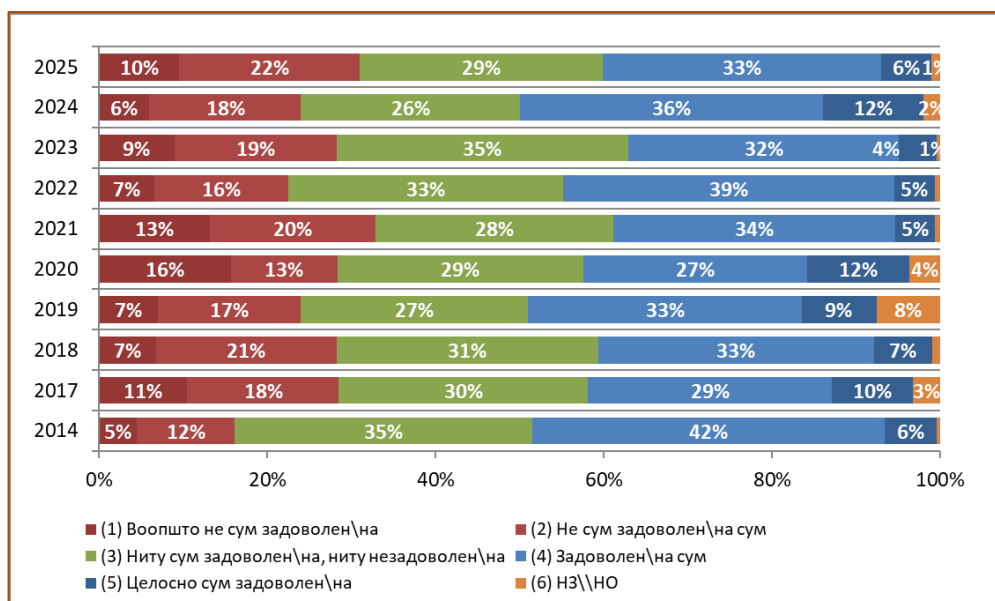
Од друга страна, оние кои се попозитивни во нивната оценка на работењето на општините се наоѓаат најмногу помеѓу испитаниците од албанска етничка припадност (44%), испитаниците на возраст 35-45 (44%) и највозрасните на 65 и повеќе години (43%), оние кои живеат во Североисточниот плански регион (56%) и вработените во јавниот сектор (51%). Во однос на местото на живеење (урбано или рурално) и полот на испитаниците, не се забележуваат позначителни разлики кога се работи за позитивна оценка на работењето на општините.

4.2.2 Генерално задоволство од услугите што ги обезбедуваат општините

На прашањето колку се генерално задоволни од услугите што ги обезбедуваат нивните општини, 39% од испитаниците одговорија дека се задоволни или целосно задоволни, додека околу 31% не се задоволни (*Графикон 10*). Над една третина (35%) се неутрални, односно ниту се задоволни, ниту незадоволни.

Резултатите покажуваат дека во 2025 година повторно се забележува намалување на генералното задоволство на граѓаните со општинските услуги, кое сега изнесува 39%. Овој процент означува враќање на нивото од претходните години, по краткотрајното зголемување во 2022 и 2024 год. Иако во 2022 година беше постигнато дотогаш највисоко ниво на задоволство (44%), а во 2024 дури и 48%, овојгодишните податоци покажуваат дека ваквиот позитивен тренд не е одржан. Всушност, по тој врв, следи повторно опаѓање на задоволството, слично како во периодот од 2017 до 2021 година, кога процентот речиси постојано се движел околу 39–41%.

Ова укажува на нестабилност во перцепцијата за квалитетот на општинските услуги и за тоа дека граѓаните не гледаат доследно подобрување во работата на општините, туку напротив – нивното задоволство е променливо и чувствително на конкретни случувања или промени во локалното управување.

Графикон 10 – Генерално задоволство од услугите што ги обезбедуваат општините – % по години

Анализата по демографските карактеристики на испитаниците укажува на статистички позначајни разлики во однос на генералното задоволство од услугите на општините по нивниот пол и место на живеење. Имено, мажите (35%, просечна оценка 3,0) се понезадоволни од жените (27%, просечна оценка 3,1), додека испитаниците од урбаните средини (42%, просечна оценка 3,1) се позадоволни од услугите на општините од оние од руралните средини (35%, просечна оценка 3,0). Во однос на планските региони, испитаниците кои живеат во Североисточниот (51%) се позадоволни од услугите на општините од оние од другите региони, додека најнезадоволни се испитаниците од Вардарскиот (44%) и Југоисточниот (43%) плански регион. Во однос на етничката припадност, испитаниците од македонска етничка припадност (33%) и другите етнички групи (31%) се понезадоволни од испитаниците од албанска (26%) етничка припадност.

Пониското ниво на генералното задоволство на граѓаните од услугите што ги обезбедуваат општините се гледа и преку намалената просечна оценка споредено со лани која оваа година изнесува 3,04.

	2014	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
ГЕНЕРАЛНО задоволство од услугите што ги обезбедува општината	3,34	3,09	3,12	3,21	3,10	2,97	3,20	3,04	3,31	3,04

Табела 1 – Генерално задоволство од услугите што ги обезбедува општината – просечни оценки по години

4.2.3 Задоволство од одделните области и услуги што ги обезбедуваат општините

Во однос на задоволството од одделните области и услуги што ги обезбедуваат општините, се забележува континуиран тренд според кој највисокото ниво на задоволство на граѓаните остануваат во однос на услугите во областа на противпожарната заштита, со просечна оценка од 3,60 (Табела 2). Од друга страна, најниско е задоволството во однос на заштитата на животната средина, со просечна оценка од 2,57. Овој контраст укажува на структурни слабости во дел од општинските надлежности, особено во областа на екологијата.

Во однос на сите области во надлежност на општините кои беа предмет на оценка, последното истражување покажува намалување на вкупното просечно ниво на задоволство на граѓаните во однос на 2024 година. Овој тренд укажува дека граѓаните се сè понезадоволни од услугите што ги добиваат од своите локални самоуправи, што може да се должи на недоволна ефективност, лоша реализација на буџетски средства или неисполнети очекувања.

Кога се анализира вкупното просечно ниво на задоволство од услугите што ги обезбедуваат општините, се забележува пад во споредба со некои од претходните години. Во 2025 година, просечната оценка изнесува 3,04, што е на исто ниво како во 2023 година, но пониско од оценките во 2022 (3,20) и 2024 година (3,31), односно, сè уште нешто повисоко од оценката во 2021 година (2,97). Ова укажува на влошување, што може да значи дека неодамнешните политики или мерки не успеале да ја задржат позитивната насока.

Споредено со 2024 година, се забележува пониско просечно ниво на задоволство во однос на сите области. Посебно загрижувачки се податоците кои укажуваат на пад на задоволството во клучни области како комуналните услуги и заштитата на животната средина. Во споредба со 2024 година, просечната оцена за комуналните услуги е намалена од 3,26 на 2,92, а за заштитата на животната средина од 3,10 на 2,57. Овој пад укажува на зголемено незадоволство на граѓаните од основните услуги што директно го засегаат нивниот секојдневен живот.

Генералниот тренд укажува на потреба од системски пристап и подобрување на локалното управување, со посебен акцент на услугите каде што граѓаните најмногу чувствуваат дефицити.

	2014	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Генерално задоволство од услугите што ги обезбедува општината	3,34	3,09	3,12	3,21	3,10	2,97	3,20	3,04	3,31	3,04
Образование, култура, спорт и рекреација ¹	3,58	3,16	3,15	3,20	3,40	3,24	3,23	3,19	3,31	3,19
Урбанизам и урбанистичко планирање	3,26	2,67	2,78	2,73	2,93	2,71	2,84	2,73	2,98	2,77
Локален економски развој	2,90	2,44	2,43	2,46	2,60	2,51	2,54	2,54	3,02	2,69
Комунални услуги	3,30	2,89	2,94	2,99	3,02	3,04	3,10	3,13	3,26	2,92
Социјална заштита	2,99	2,33	2,32	2,58	2,82	2,65	2,59	2,61	3,06	2,70
Заштита на животната средина	3,22	2,52	2,48	2,68	2,70	2,60	2,75	2,72	3,10	2,57
Противпожарна заштита	3,80	3,50	3,50	3,36	/	3,40	3,59	3,52	3,78	3,60
Здравство и здравствена	3,25	3,08	3,08	3,01	3,10	2,89	3,00	2,74	3,23	2,86

¹ За потребите на истражувањето спроведено во 2021 год. во делот што се однесуваше на сферата на Образование, култура, спорт и рекреација, беа додадени 4 нови аспекти на листата од 9 аспекти кои беа дел од истражувањата спроведени во периодот 2014, и 2017-2019 год.

	2014	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
заштита на локално ниво										
Демократија, транспарентност и отчетност во работата	3,04	2,54	2,61	2,70	2,70	2,66	2,81	2,76	2,95	2,84

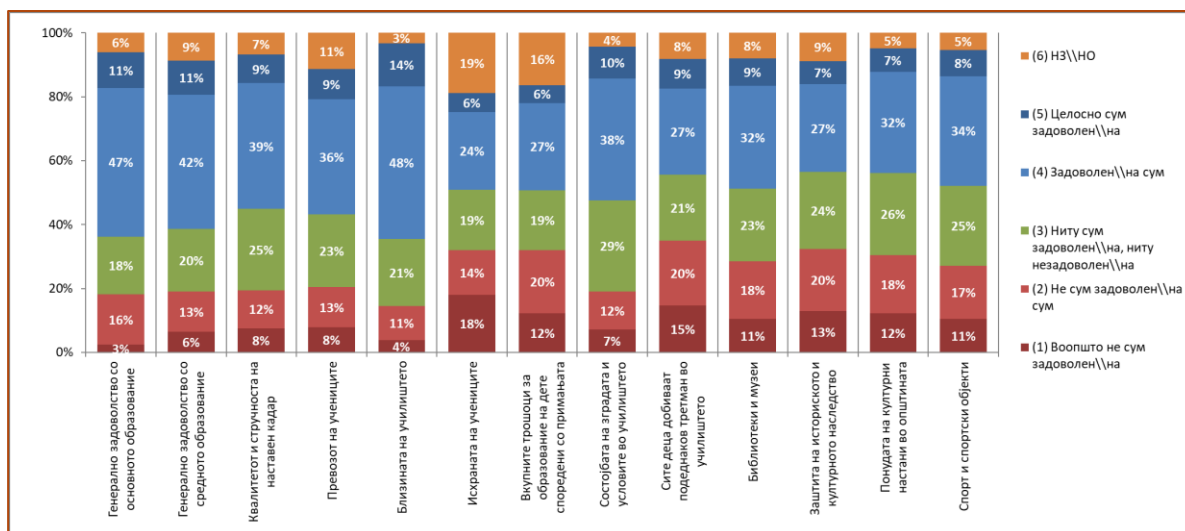
Табела 2 – Задоволство од одделните области и услуги што ги обезбедуваат општините – просечни оценки по области по години

4.2.4 Образование, култура, спорт и рекреација

Првата група на локални надлежности за која се бараше оценка на задоволството на граѓаните е *Образование, култура, спорт и рекреација*. Вкупната просечна оценка за 2025 година е 3,19 за сите 13 аспекти кои беа предмет на оценка на задоволството на граѓаните.

Општо земено, граѓаните изразија поголемо задоволство отколку незадоволство со сите услуги што ги добиваат од општините оценувани како дел од оваа област, со исклучок на исхраната на учениците, во однос на што граѓаните изразија малку поголемо незадоволство отколку задоволство.

Во однос на евалуираните аспекти од областа на образованието (*Графикон 11*), граѓаните продолжуваат да бидат најзадоволни во однос на близината на училиштето (61% изјавиле дека се задоволни или целосно задоволни), потоа генерално во однос на основното образование (58% од испитаниците одговориле дека се задоволни или целосно задоволни). Најниското ниво на задоволство продолжува да биде во однос на исхраната на децата (само 30% одговориле дека се задоволни или целосно задоволни).

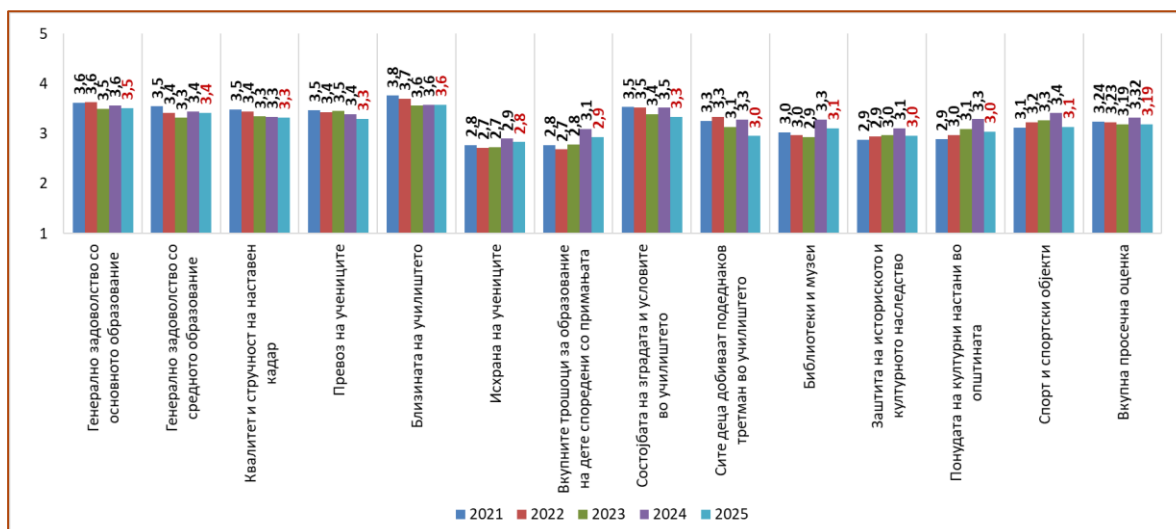
Графикон 11 – Задоволство од услугите што ги обезбедуваат општините во сферата на образование, култура, спорт и рекреација – % (2025 год.)

Што се однесува до културата, спортот и рекреацијата, граѓаните се најзадоволни во однос на спортот и спортските објекти (43% одговориле дека се задоволни или целосно задоволни), додека најниското задоволство е во однос на заштита на историското и културното наследство (35% од испитаниците одговориле дека се задоволни или целосно задоволни со услугите што ги обезбедува општината во овој дел).

Во 2025 година, вкупната просечна оценка за задоволството на граѓаните во областа на образованието, културата и спортот изнесува 3,19 (*Графикон 12*), што претставува намалување

во однос на 2024 година (3,32) и останува на исто ниво како во 2023 (3,19). Од 13 евалуирани аспекти, највисоко е оценета близината на училиштето (3,58), додека исхраната на учениците е оценета со најниска просечна оценка (2,83), што укажува на значаен проблем во таа област.

Споредбено со 2024 година, кај 10 од 13 аспекти е забележано намалување на просечното задоволство, додека кај генералното задоволство со средното образование, стручноста на наставниот кадар и близината на училиштето просечните оценки остануваат непроменети. Ова укажува на тренд на опаѓање на перцепцијата за квалитетот во повеќето области и потреба од понатамошна подетална анализа на причините, како и од конкретни мерки за подобрување.

Графикон 12 – Задоволство од услуги што ги обезбедуваат општините во областа на образование, култура, спорт и рекреација – просечни оценки за 2021, 2022, 2023, 2024 и 2025 год.

4.2.5 Урбанизам и урбанистичко планирање

Вкупната просечна оценка за оваа област е 2,77. Во однос на сите оценувани аспекти на услугите што ги обезбедуваат општините во областа на урбанизмот и урбанистичкото планирање, која беше втора надлежност за која се оценуваше задоволството на граѓаните, се забележува повисоко ниво на незадоволство на испитаниците отколку задоволство (Графикон 13).

Меѓу оние кои одговориле дека се задоволни или целосно задоволни, најголемиот процент се забележува во однос на урбанистичката уреденост на општината (38%), а најмалиот во однос на урбанистичкото планирање во руралните средини (23%), каде истовремено се забележува и највисоко ниво на незадоволство (44%).

Графикон 13 – Задоволство од услугите што ги обезбедуваат општините во сферата на урбанизам и урбанистичко планирање – % (2025 год.)

Вкупната просечна оценка за сферата на урбанизмот и урбанистичкото планирање (2,77) е пониска споредено со 2022 година (2,84) и 2024 година (2,98), повисока споредено со 2017 година (2,67), 2019 година (2,73), 2021 година (2,71) и 2023 (2,73), и на исто ниво со 2018 година (2,78) (Табела 3). Што се однесува до истражувањето спроведено во 2020 година, заради тоа што дел од аспектите не беа вклучени во истото не може да се направи соодветна споредба на резултатите.

Од поединечните аспекти, урбанистичката уреденост на општината е оценета со највисока просечна оценка (2,96), а најниска е оценката за урбанистичкото планирање во руралните средини (2,60). Споредено со 2024 година, сите аспекти бележат пад во задоволството, што укажува на влошување на перцепцијата на граѓаните во оваа сфера.

	2014	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Урбанистичка уреденост на општината	3,37	2,72	2,83	2,77	3,10	2,84	3,03	2,92	3,04	2,96
Надзор и контрола при изградба и/или реконструкција на објекти	3,19	2,59	2,72	2,65	2,90	2,68	2,75	2,70	2,87	2,73
Урбанистичко планирање во урбаната средина	3,35	2,61	2,69	2,71	/	2,70	2,90	2,79	2,97	2,81
Урбанистичко планирање во руралните средини	3,01	2,40	2,64	2,61	/	2,61	2,62	2,54	2,77	2,60
Издавање документи од областа на урбанизмот	3,28	2,83	2,85	2,80	2,90	2,77	2,91	2,79	3,24	2,85
Носење детални урбанистички планови	3,19	2,61	2,70	2,70	2,80	2,59	2,79	2,68	2,88	2,75

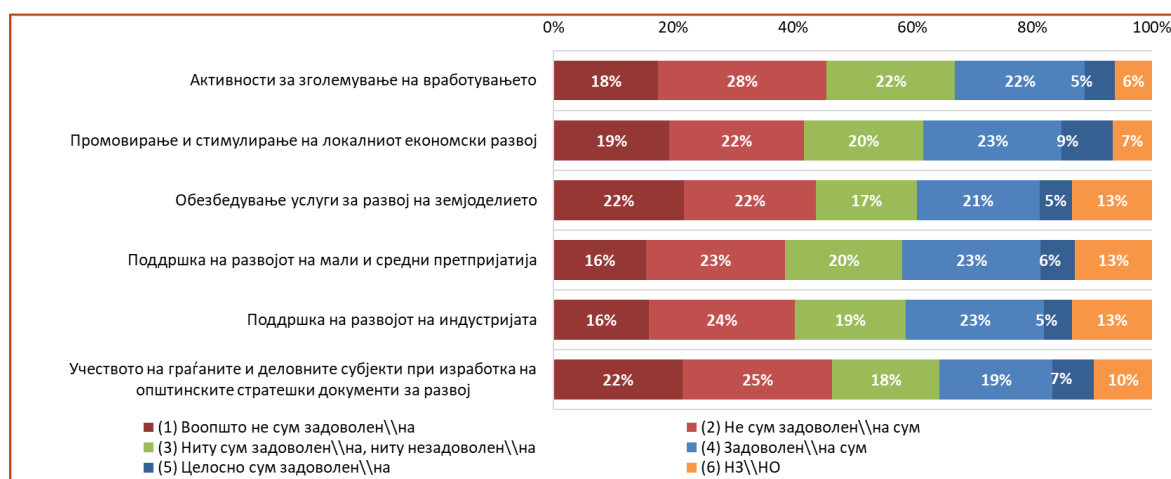
	2014	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Имплементација на законот за постапување со бесправно изградени објекти	3,42	2,91	3,01	2,90	/	2,76	2,90	2,69	3,07	2,72
Вкупна просечна оценка	3,26	2,67	2,78	2,73	2,93	2,71	2,84	2,73	2,98	2,77

Табела 3 – Задоволство од услугите што ги обезбедуваат општините во сферата на урбанизам и урбанистичко планирање – просечни оценки по години

4.2.6 Локален економски развој

Третата надлежност за која се оценуваше нивото на задоволство на граѓаните е локалниот економски развој. Оваа област е рангирана како втора со најниска просечна оценка (2,69), веднаш по заштитата на животната средина, која оваа година го бележи најниското ниво на задоволство меѓу граѓаните со просечна оценка од 2,57.

Процентот на испитаниците кои се незадоволни (воопшто не сум задоволен или не сум задоволен) за секој од оценуваните аспекти продолжува да биде значително поголем од процентот на оние кои се изјасниле како задоволни (задоволен или целосно задоволен). Најголем процент од испитаниците (32%) се задоволни или целосно задоволни (Графикон 14) во однос на промовирање и стимулирање на локалниот економски развој, додека најмалиот процент од 26% изразија задоволство од обезбедување услуги за развој на земјоделието и учеството на граѓаните и деловните субјекти при изработка на општинските стратешки документи за развој. Од друга страна, најголем процент од испитаниците воопшто не се задоволни или не се задоволни од учеството на граѓаните и деловните субјекти при изработка на општинските стратешки документи за развој (47%) и од активностите за зголемување на вработувањето (46%).

Графикон 14 – Задоволство од услугите што ги обезбедуваат општините во сферата на локален економски развој – % (2025 год.)

Анализирано преку просечните оценки (Табела 4), во 2025 година, сферата на локалниот економски развој е оценета малку подобро (2,69) споредено со првите кругови на истражувањето спроведени во периодот 2017-2023 година, но полошо споредено со лани (3,03).

Обезбедување услуги за развој на земјоделието (2,60) и учеството на граѓаните и деловните субјекти при изработка на општинските стратешки документи за развој (2,61) се најниско оценети аспекти во сферата на локалниот економски развој, додека пак релативно највисоко

просечно ниво на задоволство се забележува во однос на промовирање и стимулирање на локалниот економски развој и поддршката на развојот на мали и средни претпријатија (2,77 за двата аспекти).

	2014	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Активности за зголемување на вработувањето	2,71	2,36	2,27	2,35	2,50	2,32	2,48	2,51	2,99	2,67
Промовирање и стимулирање на локалниот економски развој	2,97	2,46	2,38	2,42	2,60	2,51	2,59	2,56	3,04	2,77
Обезбедување услуги за развој на земјоделието	3,13	2,51	2,46	2,46	/	2,62	2,49	2,52	2,96	2,60
Поддршка на развојот на мали и средни претпријатија	3,02	2,55	2,59	2,60	2,70	2,66	2,64	2,58	3,10	2,77
Поддршка на развојот на индустријата	2,93	2,45	2,48	2,46	/	2,45	2,55	2,54	3,06	2,73
Учеството на граѓаните и деловните субјекти при изработка на општинските стратешки документи за развој	2,86	2,30	2,36	2,44	/	2,48	2,51	2,52	3,04	2,61
Вкупна просечна оценка	2,94	2,44	2,42	2,46	2,60	2,51	2,54	2,54	3,03	2,69

Табела 4 – Задоволство од услугите што ги обезбедуваат општините во сферата на локален економски развој – просечни оценки по години

4.2.7 Комунални услуги

Од бројните надлежности кои единиците на локална самоуправа ги имаат во областа на комуналните услуги, како дел од ова истражување, повторно се оценуваше задоволството на граѓаните во однос на: 1) водоснабдување, 2) канализација, 3) справување со отпадот (изнесување, транспорт и депонирање), 4) локални патишта и улици и сообраќајната сигнализација, 5) јавно улично осветлување, 6) паркинг просторот, 7) регулација на сообраќајот и јавниот превоз, 8) паркови и зелени површини, 9) пазари за широка потрошувачка (зелени пазари), 10) одржување на гробиштата, 11) одржување на речните корита, 12) одржување на каналите за наводнување / одводување, и 13) справување со животните скитници. Вкупната просечна оценка за оваа област е 2,92.

Најголем процент од испитаниците (62%) одговориле дека се задоволни или целосно задоволни со водоснабдувањето, додека најниско задоволство повторно се забележува во однос на справувањето со животните скитници (18% одговориле дека се задоволни или целосно задоволни, додека мнозинството од 61% одговориле дека воопшто не се задоволни или не се задоволни со оваа услуга) (Графикон 15). Се забележува и поголемо незадоволство на граѓаните со паркинг просторот (45% одговориле дека воопшто не се задоволни или не се задоволни).

Графикон 15 – Задоволство од услугите што ги обезбедуваат општините во сферата на комунални услуги – % (2025 год.)

Анализата на просечните оценки ги потврдува претходно наведените резултати – највисоката просечна оценка е забележена за водоснабдувањето (3,49), а најниската за справувањето со животните скитници (2,22). Споредено со вкупните просечни оценки за оваа област од претходните истражувања, резултатите од најновото истражување покажуваат намалување на просечното задоволство на граѓаните

Во споредба со претходните години (Табела 5), најновото истражување покажува опаѓање на вкупното просечно задоволство во однос на сите услуги во сферата на комунални услуги, што е дополнително потврдено и преку споредбата со 2024 година, каде сите аспекти бележат пониски просечни оценки. Ова укажува на потреба од посериозни интервенции и подобрување на квалитетот на услугите во оваа област, особено што комуналните услуги се од суштинско значење за секојдневниот живот на граѓаните, бидејќи обезбедуваат основни услови за хигиена, здравје, безбедност и квалитетно живеење. Редовното водоснабдување, собирањето отпад, уличното осветлување и одржувањето на јавните површини директно влијаат на јавното здравје и на животната средина. Добро организираниите комунални услуги создаваат чувство на сигурност, задоволство и доверба во институциите, а нивниот квалитет е еден од највидливите показатели за ефикасноста на локалната самоуправа.

	2014	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Водоснабдување	3,74	3,43	3,67	3,49	3,60	3,62	3,72	3,75	3,72	3,49
Канализација	3,47	3,29	3,39	3,37	3,40	3,35	3,41	3,50	3,60	3,24
Справување со отпадот	3,59	3,29	3,28	3,33	/	3,23	3,46	3,39	3,30	2,91
Локални патишта и улици и сообраќајната сигнализација	3,33	2,88	2,89	3,05	/	3,00	3,12	3,09	3,12	2,97
Јавно улично осветлување	3,49	3,30	3,30	3,32	/	3,48	3,44	3,25	3,39	3,16
Паркинг просторот	2,96	2,59	2,66	2,79	/	2,71	2,89	2,95	2,98	2,76
Регулација на сообраќајот и јавниот превоз	3,38	2,93	2,96	3,09	/	2,99	3,14	3,25	3,07	2,94
Паркови и зелени површини	3,50	2,98	3,04	2,92	/	3,30	3,16	3,29	3,45	3,07

	2014	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Пазари за широка потрошувачка	3,47	3,24	3,24	3,07	/	3,31	3,26	3,22	3,63	3,15
Одржување на гробиштата	3,25	2,83	2,86	2,95	/	3,06	3,16	3,09	3,12	2,71
Одржување на речните корита	3,25	2,48	2,57	2,79	3,00	2,79	2,77	2,94	3,15	2,71
Одржување на каналите за наводнување	3,14	2,40	2,58	2,65	2,90	2,66	2,69	2,77	3,09	2,65
Справување со животните скитници	2,76	1,87	1,78	2,09	2,20	2,01	2,13	2,18	2,76	2,22
Вкупна просечна оценка	3,33	2,89	2,94	2,99	3,02	3,04	3,10	3,13	3,26	2,92

Табела 5 – Задоволство од услугите што ги обезбедуваат општините во сферата на комунални услуги – просечни оценки по години

4.2.8 Социјална заштита

Петтата област во прашалникот за која се оценуваше задоволството на граѓаните од услугите на општините е социјална заштита, и тоа следните поконкретни аспекти: 1) градинки и згрижување на децата, 2) социјална грижа и поддршка за сиромашните, 3) социјална грижа и поддршка за стари и изнемоштени лица, 4) услуги за лица со посебни потреби (посебни училишта, достапност до објекти, вклучување во секојдневниот живот, и сл.), 5) домови за стари лица, 6) домови за деца без родители, и 7) установи за зависници од алкохол и дрога, Вкупната просечна оценка за оваа област е 2,70.

Како што е прикажано на *Графиконот 16*, најголемиот процент од испитаниците (55%) одговорија дека се задоволни или целосно задоволни со градинките и згрижувањето на децата. Од друга страна, 53% од испитаниците одговорија дека воопшто не се задоволни или не се задоволни од домовите за деца без родители, односно, 50% од домовите за стари лица и установите за зависници од алкохол и дрога.

Графикон 16 – Задоволство од услугите што ги обезбедуваат општините во сферата на социјална заштита – % (2025 год.)

Во *Табелата 6* во продолжение дадени се просечните оценки за оценуваните аспекти во оваа област, како за последното истражување така и за претходните години. Споредено со истражувањата спроведени во периодот 2017-2024 година, вкупната просечна оценка за оваа

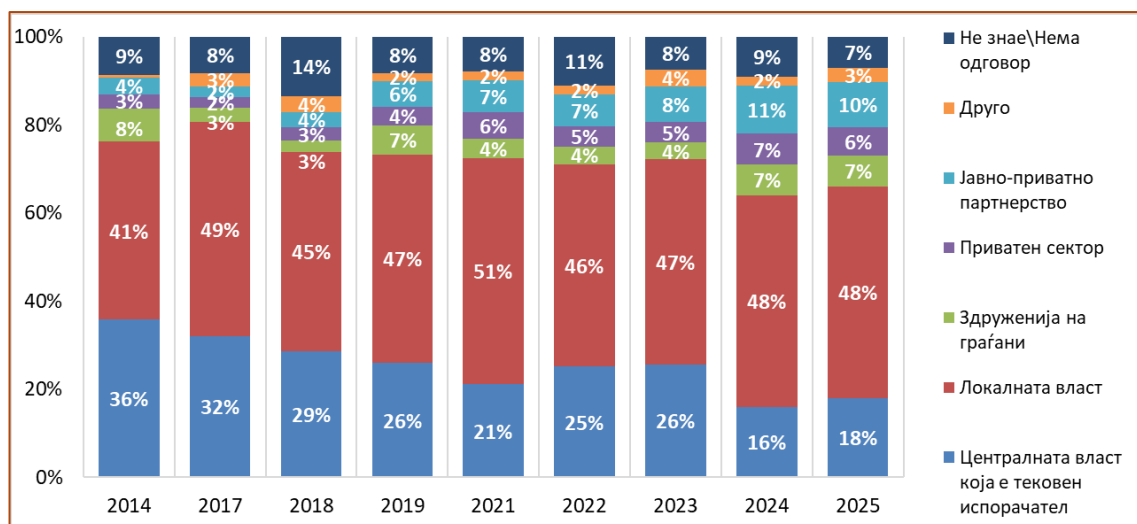

година (2,70) укажува на малку повисоко просечно задоволство на граѓаните од услугите во оваа област споредено со резултатите од 2017 до 2023 година, но пониско споредено со резултатите од 2024 година. Дополнително, компаративната анализа на просечните оценки за секој аспект со оние од 2024 година, покажува намалување на задоволството на граѓаните во однос на сите седум (7) оценувани аспекти што укажува на потреба од преземање конкретни мерки за подобрување на квалитетот на услугите и зголемување на довербата кај граѓаните, особено што станува збор за услуги кои се од суштинско значење за унапредување на социјалната правда, заштита на ранливите групи и обезбедување инклузивно и хумано општество.

	2014	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Градинки и згрижување на децата	3,72	3,24	3,15	3,34	3,50	3,48	3,53	3,43	3,60	3,45
Социјална грижа и поддршка за сиромашните	3,09	2,35	2,40	2,70	2,90	2,71	2,78	2,72	3,02	2,90
Социјална грижа и поддршка за стари и изнемоштени лица	3,08	2,32	2,36	2,60	2,80	2,72	2,67	2,72	3,09	2,76
Услуги за лица со посебни потреби	3,09	2,30	2,38	2,63	2,70	2,70	2,65	2,69	3,06	2,79
Домови за стари лица	2,80	2,15	2,25	2,47	2,60	2,52	2,46	2,40	3,06	2,52
Домови за деца без родители	2,54	1,97	1,82	2,12	2,40	2,19	2,06	2,15	2,65	2,21
Установи за зависници од алкохол и дрога	2,65	1,96	1,89	2,23	/	2,19	2,01	2,15	2,73	2,24
Вкупна просечна оценка	3,00	2,33	2,32	2,58	2,82	2,65	2,59	2,61	3,03	2,70

Табела 6 – Задоволство од услугите што ги обезбедуваат општините во сферата на социјална заштита – просечни оценки по години

На прашањето *‘Кој би бил најсоодветен испорачател на сите овие услуги?’* (Графикон 17), како и претходните години, најголемиот процент од испитаниците (48%) одговориле дека тоа би била локалната власт, додека проценотот на оние кои сметаат дека тоа би била централната власт (18%) како тековен испорачател е на ниво од лани, и понизок од претходните години. Значително помали проценти на испитаниците сметаат дека тоа би биле јавно-приватно партнерство (10%), здруженија на граѓани (7%), односно приватниот сектор (6%).

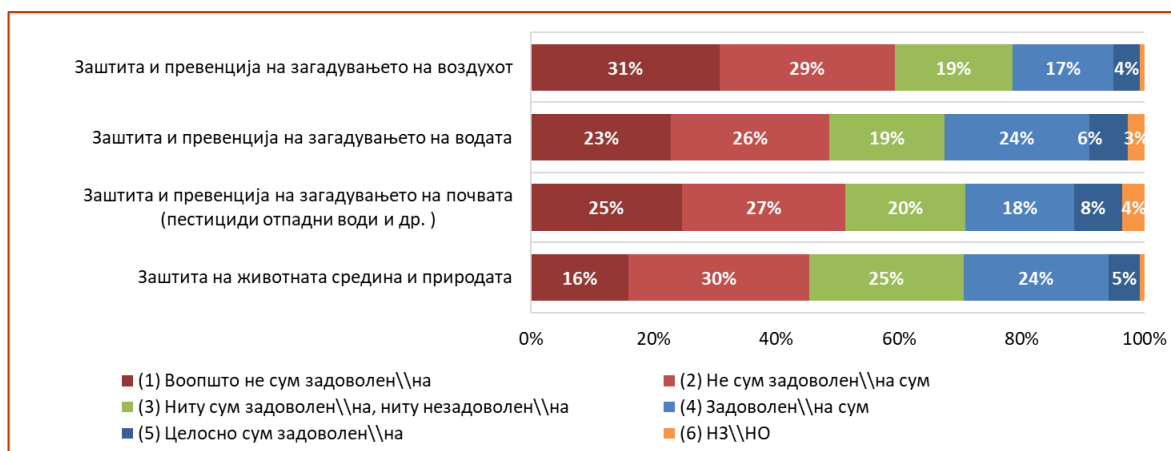
Графикон 17 – Мислење на граѓаните за најсоодветен испорачател на услугите во областа на социјална заштита – % по години

Со ова повторно се потврдува дека граѓаните продолжуваат да го делат мислењето дека услугите од значење за локално население најдобро е да ги обезбедуваат локалните власти. Од резултатите исто така може да се забележи дека свесноста на граѓаните за алтернативните начини на испорачување на локалните услуги, како што се јавно-приватно партнерство, или соработка со приватниот или граѓанскиот сектор, продолжува да биде на ниско ниво.

4.2.9 Заштита на животната средина

Во рамките на оваа надлежност на општините којашто исто така беше цел на испитувањето на задоволството на граѓаните, предмет на анализа беа следните аспекти: 1) заштита на животната средина и природата, 2) заштита и превенција на загадувањето на почвата (пестициди отпадни води и др.), 3) заштита и превенција на загадувањето на водата, и 4) заштита и превенција на загадувањето на воздухот. Вкупната просечна оценка е 2,57. Оваа област бележи најниско просечно ниво на задоволство на граѓаните од сите области кои се дел од ова истражување.

Најголем процент од испитаниците (59%) одговорија дека воопшто не се задоволни или не се задоволни од заштитата и превенцијата на загадувањето на воздухот, додека највисоко ниво на задоволство (30%) е изразено во однос на заштита и превенција на загадувањето на водата (Графикон 18). Кај сите оценувани аспекти во оваа област, процентот на незадоволните граѓани е забележително поголем од задоволните.

Графикон 18 – Задоволство од услугите што ги обезбедуваат општините во сферата на заштита на животна средина – % (2025 год.)

Споредено со сите претходни години, почнувајќи од 2017 до 2024 година (Табела 7), се забележува намалување како на вкупната просечна оценка така и на просечните оценки за сите аспекти кои беа предмет на оценка на задоволството на граѓаните во оваа област. Како што беше претходно кажано, граѓаните искажаа најниско просечно ниво на задоволство од услугите во оваа сфера од сите области кои беа предмет на истражување.

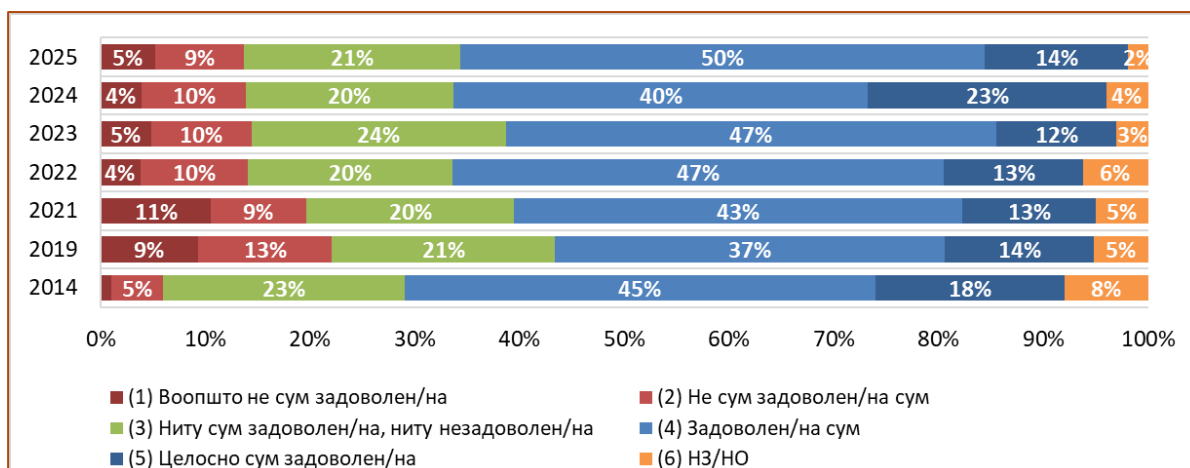
	2014	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Заштита на животната средина и природата	3,28	2,67	2,68	2,77	2,90	2,78	2,98	2,92	3,04	2,72
Заштита и превенција на загадувањето на почвата	3,06	2,49	2,47	2,56	/	2,54	2,66	2,63	2,87	2,56
Заштита и превенција на загадувањето на водата	3,30	2,56	2,61	2,83	/	2,68	2,75	2,73	3,04	2,64
Заштита и превенција на загадувањето на воздухот	3,18	2,37	2,14	2,55	2,50	2,38	2,61	2,61	2,84	2,34
Вкупна просечна оценка	3,21	2,52	2,48	2,68	2,70	2,60	2,75	2,72	2,95	2,57

Табела 7 – Задоволство од услугите што ги обезбедуваат општините во сферата на заштита на животна средина – просечни оценки по години

4.2.10 Противпожарна заштита

Вкупната просечна оценка за противпожарна заштита, седмата по ред локална надлежност, која исто така беше предмет на испитување на нивото на задоволство на граѓаните, е 3,60. Како што е кажано и претходно, противпожарната заштита бележи најголемо вкупно просечно ниво на задоволство на граѓаните споредено со останатите надлежности.

Повеќе од две третини од испитаниците (64%) се или задоволни или целосно задоволни од услугите што ги обезбедуваат општините во областа на противпожарна заштита, додека значително помалку (14%) од анкетираните испитаници изјавиле дека воопшто не се задоволни или не се задоволни со истите (Графикон 21).

Графикон 19 – Задоволство од услугите што ги обезбедуваат општините во сферата на противпожарна заштита – % по години

Во споредба со резултатите од истражувањата спроведени во 2019, 2021 и 2023 година, се забележува пораст на задоволството на граѓаните во оваа област, додека во однос на минатата година нивото на задоволство, односно незадоволство, останува речиси непроменето. Трендот на раст на процентот на граѓани кои се изјасниле како задоволни или целосно задоволни од противпожарната заштита, кој бележеше континуиран пораст до 2022 година (од 52% во 2019, 56% во 2021 на 60% во 2022 година), доживеа мал пад на 58% во 2023 година, по што повторно е забележан пораст – на 63% во 2024, односно на 64% оваа година.

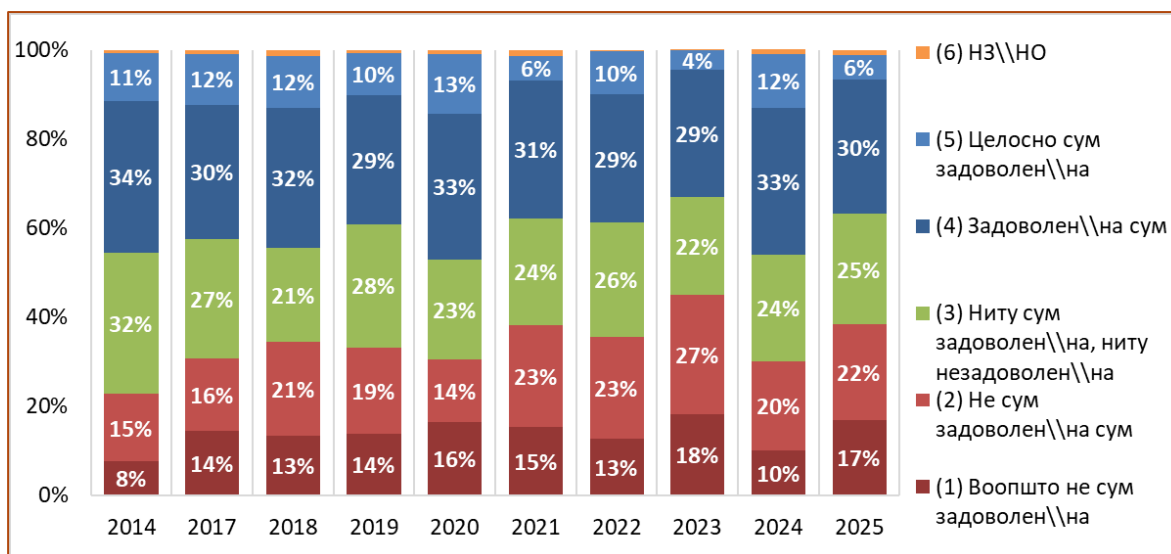
4.2.11 Здравствена заштита

Услугите што ги обезбедуваат општините во сферата на здравствената заштита оценети се со вкупна просечна оценка 2,86.

Приближно ист процент од испитаниците одговорија дека се задоволни или целосно задоволни (36%) од услугите во оваа област, односно воопшто дека не се задоволни или не се задоволни (38%), додека 25% се неутрални и изјавија дека ниту се задоволни ниту незадоволни (Графикон 20).

Во периодот од 2017 до 2025 година, задоволството на граѓаните од здравствената заштита покажува значителни флукуации. Процентот на незадоволни граѓани варира низ годините. Најниски вредности се забележани во 2020 и 2024 година (по 30%), а највисока во 2023 година (45%). Во 2025 година, незадоволството повторно се зголемува на 38% од 30% во 2024 година. Од друга страна, највисоко задоволство од здравствената заштита е регистрирано во 2020 година (46%). Потоа следи пад на 33% во 2023 година. Во 2024 година има пораст на 45%, но во 2025 година задоволството повторно значително опаѓа на 36%.

Ова може да укажува дека здравствениот систем се соочува со предизвици во обезбедувањето стабилно висок квалитет на услуги и дека граѓаните имаат различни искуства со здравствената заштита во различни периоди. Затоа е важно системот постојано да се подобрува за да ги задоволи потребите и очекувањата на граѓаните и да го намали нивото на незадоволство.

Графикон 20 – Задоволство од услугите што ги обезбедуваат општините во сферата на здравствена заштита – % по години

4.2.12 Демократија, транспарентност и отчетност во работата

Во однос на демократијата, транспарентноста и отчетноста во работата, следните неколку аспекти беа повторно предмет на испитување на задоволството на граѓаните, и тоа: 1) достапност до информации од општината (општински весник, веб страна, локална телевизија/радио), 2) достапност до информации за општинските услуги и активности, 3) достапност до информации за работата на советот на општината, 4) достапност до информации за државните услуги и активности, 5) учеството на граѓаните при носење на стратешки одлуки од локално значење, 6) запознавање на граѓаните за трошењето на општинскиот буџет, 7) промовирање на соработката меѓу различните етнички заедници, и 8) справување со корупција. Вкупната просечна оценка во оваа област е 2,84.

Двата аспекти за кои најголем процент од испитаниците изјавиле дека се задоволни или целосно задоволни се достапност до информации од општината (општински весник, веб страна, локална телевизија/радио) и достапност до информации за општинските услуги и активности - 40% во двата случаи, додека најголемо незадоволство (52%) граѓаните го изразија во однос на справување со корупција (Графикон 21).

Со исклучок на достапноста до информации од општината (општински весник, веб страна, локална телевизија/радио), достапноста до информации за општинските услуги и активности, и достапноста до информации за работата на Советот на општината, процентот на незадоволните граѓани е поголем од процентот на задоволните во однос на останатите аспекти оценувани во оваа област. Во однос на достапноста до информации за државните услуги и активности, граѓаните се подеднакво поделени на задоволни и незадоволни (33% во двата случаи).

Поконкретно, испитаниците одговорија дека воопшто не се задоволни или не се задоволни, пред сè, од справувањето со корупција (52%), учеството на граѓаните при носење на стратешки одлуки од локално значење (45%) како и во однос на запознавањето на граѓаните за трошењето на општинскиот буџет (42%). Исто така, над една третина од анкетираниите испитаници (35%) изјавија дека воопшто не се задоволни или не се задоволни од промовирање на соработката меѓу различните етнички заедници, додека една третина

воопшто не се задоволни или не се задоволни од достапноста до информации за работата на Советот на општината и достапноста до информации за државните услуги и активности.

Графикон 21 – Задоволство од услугите што ги обезбедуваат општините во сферата на демократија, транспарентност и отчетност во работата – % (2025 год.)

Просечните оценки за секој од оценуваните аспекти во оваа област се вклучени во *Табелата 8* во продолжение, вклучително и просечните оценки од претходните истражувања. Анализата на податоците по години укажува на пониско ниво на просечно задоволство со сите оценувани аспекти споредено со резултатите од 2024 година кога е забележано највисоко ниво на задоволство на граѓаните во однос на сите разгледувани аспекти во оваа област споредено со сите претходни години почнувајќи од 2017 година.

	2014	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Достапност до информации од општината	3,33	2,95	2,94	2,99	3,10	3,03	3,17	3,09	3,13	3,07
Достапност до информации за општинските услуги и активности	3,18	2,80	2,91	2,92	/	2,89	3,08	2,95	3,15	3,08
Достапност до информации за работата на Советот на општината	3,05	2,65	2,79	2,75	/	2,74	2,93	2,85	3,00	2,95
Достапност до информации за државните услуги и активности	3,21	2,67	2,81	2,84	/	2,77	2,91	2,83	3,05	2,95
Учеството на граѓаните при носење стратешки одлуки од локално значење	2,84	2,33	2,45	2,59	2,60	2,48	2,63	2,61	2,86	2,65
Запознавање на граѓаните за трошењето на општинскиот буџет	2,75	2,22	2,24	2,40	2,40	2,36	2,50	2,54	2,74	2,69

	2014	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Промовирање на соработката меѓу различните етнички заедници	3,20	2,63	2,55	2,74	/	2,85	2,86	2,87	3,23	2,91
Справување со корупција	2,75	2,08	2,23	2,39	/	2,16	2,37	2,31	2,80	2,39
Вкупна просечна оценка	3,04	2,54	2,62	2,70	2,70	2,66	2,81	2,76	3,00	2,84

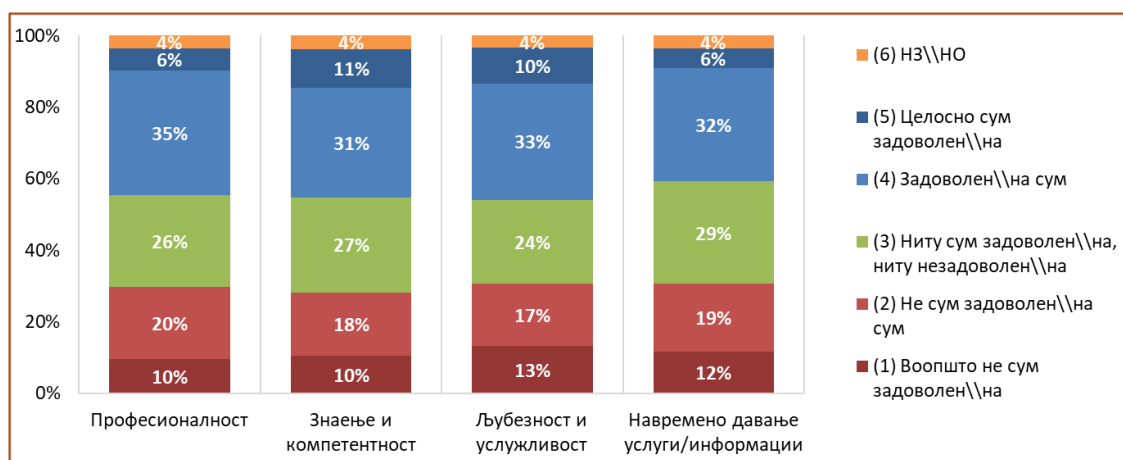
Табела 8 – Задоволство од услугите што ги обезбедуваат општините во сферата на заштита на демократија, транспарентност и отчетност во работата – просечни оценки по години

4.2.13 Задоволство од работата на општинската администрација

Претпоследното прашање во делот за задоволството од услугите што ги дава општината се однесуваше на нивото на задоволството на граѓаните од работата на општинската администрација. Како дел од ова прашање, од испитаниците се бараше да одговорат колку се задоволни од следните четири (4) аспекти од работата на администрацијата на локалните власти, и тоа: 1) професионалност, 2) знаење и компетентност, 3) љубезност и услужливост, и 4) навремено давање услуги/информации.

Според резултатите од ова последното истражување (Графикон 22), поголем процент од граѓаните продолжуваат да бидат генерално позадоволни отколку незадоволни од сите оценувани аспекти во однос на работењето на општинската администрација. Граѓаните се најзадоволни од љубезноста и услужливоста (42% одговориле дека се задоволни или целосно задоволни), односно, 41% изјавиле дека се задоволни или целосно задоволни од професионалноста како и од знаењето и компетентноста. Најниско ниво на задоволство се забележува во однос на навременото давање услуги/информации (37% одговориле дека се задоволни или целосно задоволни).

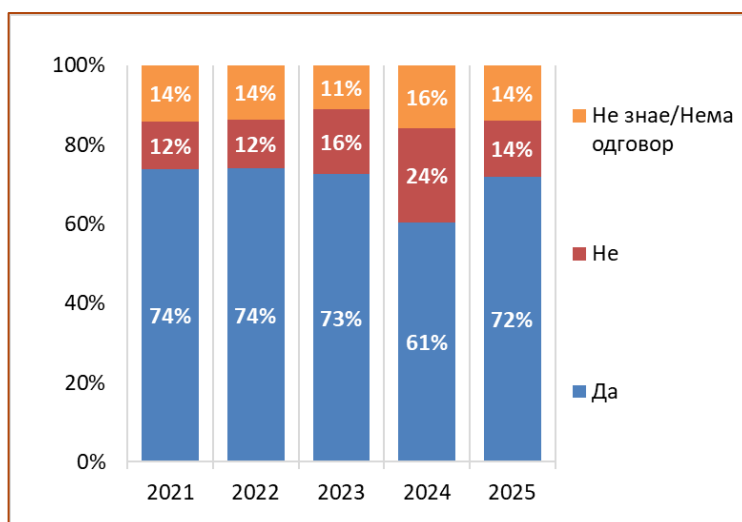
Иако резултатите од последното истражување укажуваат дека поголем дел од граѓаните и натаму се генерално позадоволни отколку незадоволни од работењето на општинската администрација, сепак се бележи опаѓање на задоволството споредено со претходната година, што укажува на потреба од подобрување на ефикасноста и одржување на постоечките позитивни аспекти како љубезност, професионалност и компетентност.

Графикон 22 – Задоволството на граѓаните од работата на општинската администрација – % (2025 год.)

Последното прашање во овој дел се однесува на месните заедници, и тоа на ставот на граѓаните дали тие треба да имаат поголема улога во локалната самоуправа. Како и во

претходните години, мнозинството (73%) го делат овој став, додека 14% не се согласуваат, а 14% немаат мислење по ова прашање (Графикон 23).

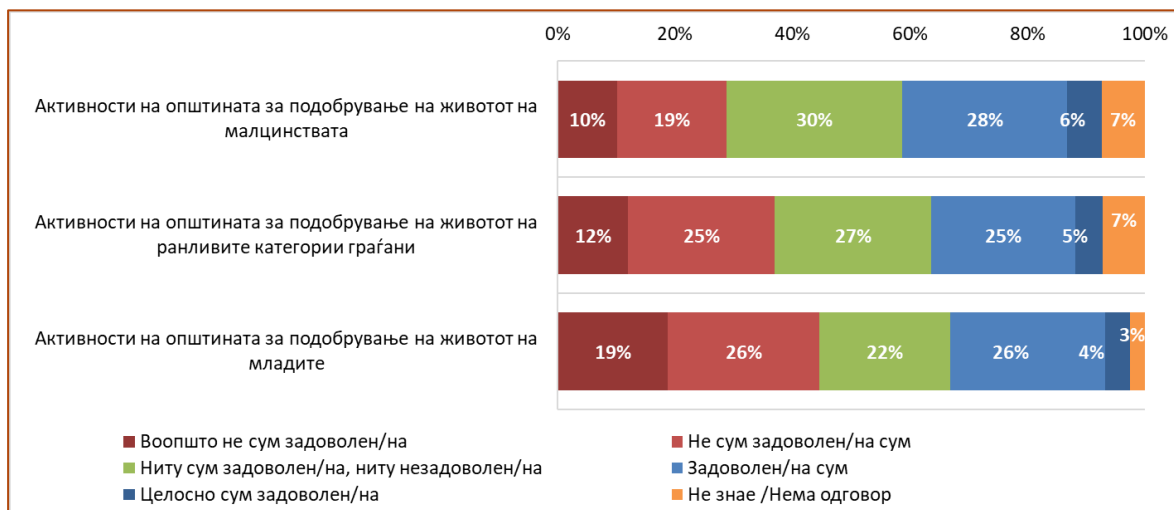

Графикон 23 – Мислење на граѓаните дали месните заедници треба да имаат поголема улога во локалната самоуправа – % по години

4.2.14 Малцинства, ранливи категории на граѓани и млади

Овој дел од истражувањето имаше за цел да го испита задоволството на граѓаните од активностите што општината ги презема за подобрување на квалитетот на животот одделно на: 1) малцинствата, 2) ранливите категории граѓани и 3) младите.

Како и во претходните години, највисоко ниво на незадоволство (45%) граѓаните го изразија во однос на активностите на општината за подобрување на животот на младите (Графикон 24). Во однос на останатите два аспекти, 37% (38% во 2021, 39% во 2022, 43% во 2023 и 31% во 2024 година) од граѓаните одговорија дека воопшто не се задоволни или не се задоволни од активностите на општината за подобрување на животот на ранливите категории граѓани, а 29% (26% во 2021 и 25% во 2022, 31% во 2023, 18% во 2024 година) воопшто не се задоволни или не се задоволни од активностите кои ги презема општината за подобрување на животот на малцинствата.

Графикон 24 – Задоволство на граѓаните од активностите што општината ги презема за подобрување на квалитетот на животот на: 1) малцинствата, 2) ранливите категории граѓани и 3) младите – % (2025 год.)

Анализата по демографските карактеристики на испитаниците открива одредени статистички значајни разлики во однос на оние кои се незадоволни со овие три аспекти.

Имено, во однос на активностите на општините за подобрување на квалитетот на животот на малцинствата, испитаниците од руралните средини (33%) се значително понезадоволни од овој аспект од оние од урбаните (26%), испитаниците од други етнички групи (41%) споредено со оние од албанска (28%), односно македонска етничка група (27%), како и испитаниците од Југозападниот и Полошкиот плански регион (43% во двата региони) споредено со испитаниците од другите региони, како и невработените испитаници (38%).

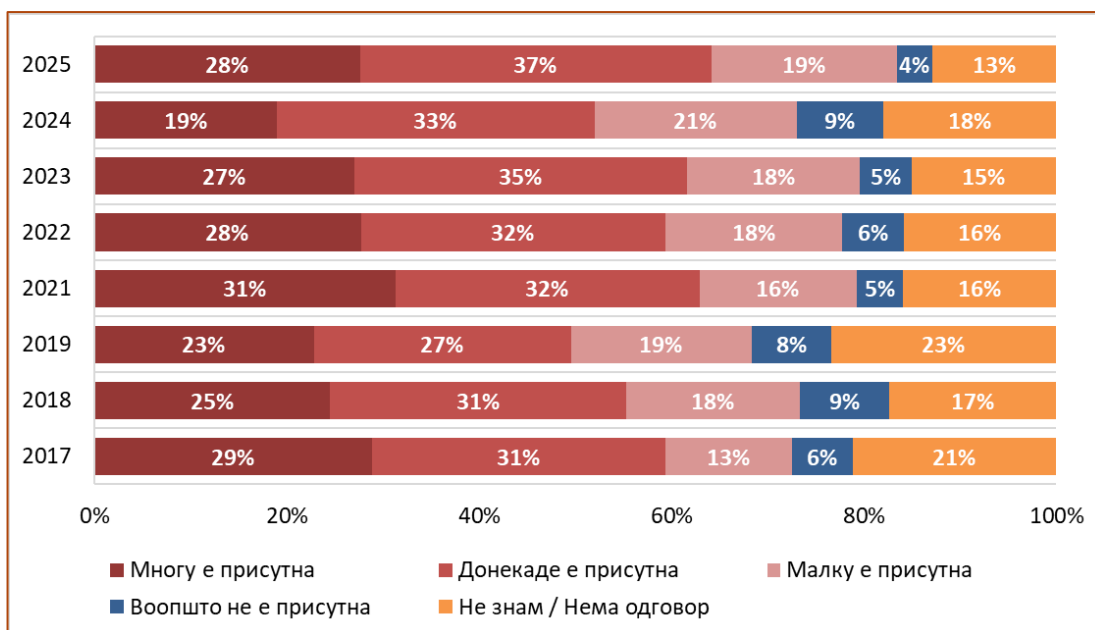
Што се однесува до активностите на општините за подобрување на квалитетот на животот на ранливите категории граѓани, испитаниците од другите етнички групи (42%) и оние од македонска етничка припадност (40%) се понезадоволни со овој аспект споредено со испитаниците од албанска етничка припадност (28%), граѓаните од Пелагонискиот плански регион (63%) се понезадоволни споредено со граѓаните од другите плански региони, како и невработените (53%).

Во однос на активностите на општините за подобрување на квалитетот на животот на младите, повисоко ниво на незадоволство се забележува кај испитаниците од македонска етничка група (53%) споредено со оние од другите етнички групи (45%), односно испитаниците од албанска етничка припадност (24%), кај најмладите на возраст од 18-24 години (51%), испитаниците од Пелагонискиот (68%) и Источниот плански регион (67%), како и кај невработените (61%).

4.3 Корупција

Овој дел од истражувањето имаше за цел да ја истражи перцепцијата на граѓаните за присуството на корупцијата во општините при реализација на нивните надлежности, нивното мислење за тоа кои функции на општините се најподложни на злоупотреба, искуството со корупцијата и дали има подобрување во однос на периодот пред 12 месеци кога станува збор за присуството на корупцијата во општините и нивното работење.

Процентот на испитаниците кои го делат мислењето дека корупцијата е многу (28%) и донекаде присутна (37%) во општините при реализација на нивните надлежности е скоро на исто ниво како во 2022 и 2023 година но повисоко од 2024 година (Графикон 25). Воедно, процентот на оние кои сметаат дека корупцијата воопшто не е присутна (4%) продолжува да биде значително помал.

Графикон 25 – Присуство на корупција во општината при реализација на нејзините надлежности – % по години

Оние кои сметаат дека корупцијата е многу присутна во работењето на општините се наоѓаат повеќе помеѓу испитаниците од македонска етничка припадност (33%) и другите етнички групи (32%) отколку помеѓу оние од албанска (14%), меѓу испитаниците од Пелагонискиот (47%) плански регион споредено со другите региони, како и меѓу невработените (36%).

Инспекторите (26%), директорите на јавните претпријатија и установи на општинско ниво (24%) и градоначалниците (18%) се најподложни на злоупотреби на локални функции според перцепцијата на граѓаните (Графикон 26). Компаративната анализа со резултатите за периодот 2021 - 2024 година, не покажува позначителни промени во перцепцијата на граѓаните кога станува збор за функции во општината кои се најподложни на злоупотреби.

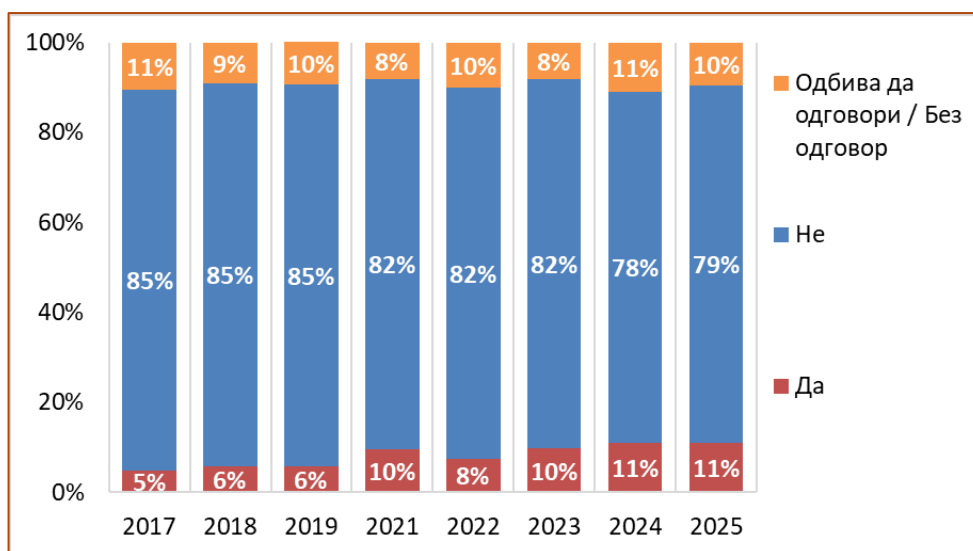

Графикон 26 – Перцепција на граѓаните за локални функции подложни на злоупотреба – % по години

Како и во претходните години, најголем процент од испитаниците (79%) одговориле дека не им било побарано мито од било каков облик (Графикон 27), додека оние кои потврдија дека во изминатите 12 месеци нив лично или на некој од нивното потесно семејство им биле

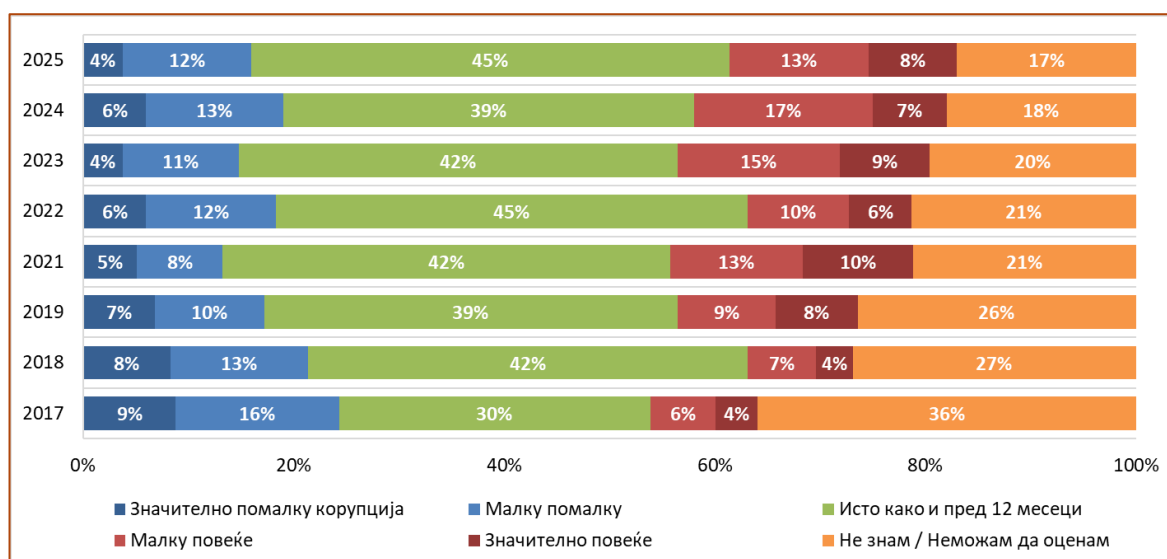
побарани пари, стока или услуга за завршување или забрзување на некоја работа во општината се значително помалку (11%).

Графикон 27 – Искуство со корупција – % по години

Мислењето на граѓаните за нивото на корупција во општините денес споредено со периодот од пред 12 месеци не се сменило значително во однос на претходните години. Имено, оние кои сметаат дека во нивните општини денес има значително помалку или малку помалку корупција (16%) споредено со периодот од пред 12 месеци, се на скоро исто ниво како претходно (Графикон 28).

Слично е и со процентот на оние кои го делат мислењето дека во нивната општина денес има малку или значително повеќе корупција (22%). Исто така, како и во претходните години, најголем дел од испитаниците (45%) сметаат дека нема промени во однос на присутноста на корупција во општините споредено со периодот пред 12 месеци и дека таа е на исто ниво, што само по себе е индикација дека општините или не преземаат доволно мерки за сузбивање на оваа појава на локално ниво или тие мерки не се доволно ефективни.

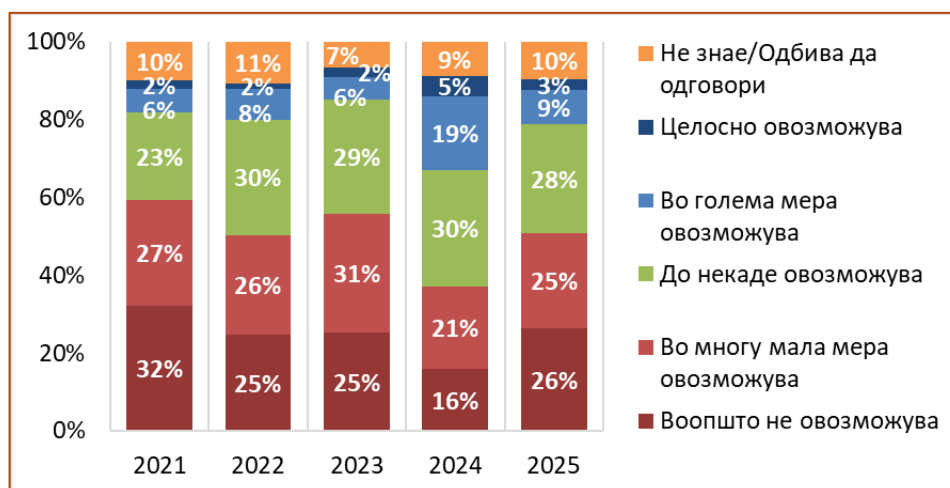

Графикон 28 – Перцепција на граѓаните за нивото на корупција во општините денес споредено со периодот пред 12 месеци – % по години

4.4 Механизми за учество на граѓаните во процесот на донесување одлуки во општините

Овој дел од истражувањето имаше за цел да обезбеди информации за оценката на граѓаните дали начинот на кој е организирана локалната самоуправа овозможува луѓето да бидат вклучени во процесот на одлучување и да влијаат врз одлуките на локално ниво. Исто така, овој дел беше дизајниран да го оцени степенот на учеството на граѓаните во процесот на донесување одлуки на локално ниво, типот на користените механизми за учество, како и степенот на заинтересираност на граѓаните за идно користење на овие механизми. На крајот на овој дел, испитаниците дадоа мислење дали сметаат дека жените подеднакво учествуваат во процесот на донесување одлуки на локално ниво како и мажите, но и дали се согласуваат дека младите учествуваат во процесот на донесување одлуки на локално ниво.

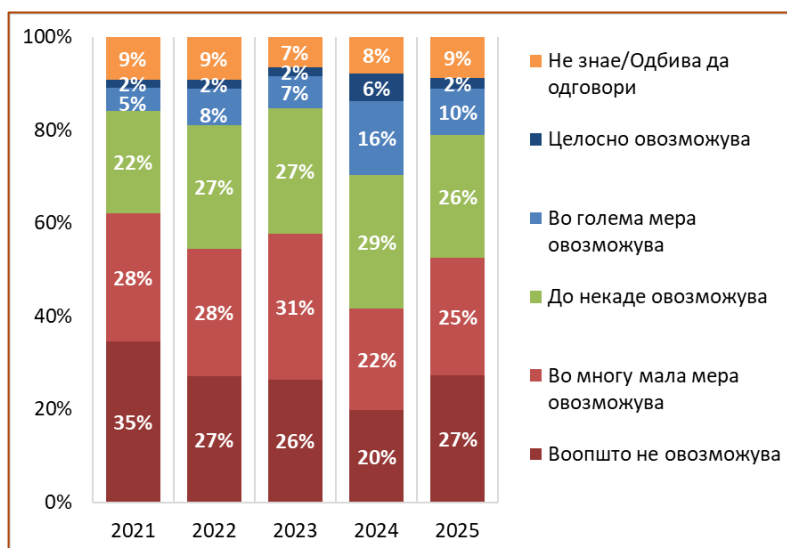
Над половина (51%) од испитаниците сметаат дека начинот на кој е организирана општината воопшто не овозможува или во многу мала мера овозможува вклучување на граѓаните во процесот на одлучување на локално ниво (Графикон 29). Оние кои се попозитивни и сметаат дека сепак им е овозможено на луѓето како нив да учествуваат во носењето на локални одлуки се значително помалку како претходно (12%). Споредено со резултатите од 2021 - 2024 година, сега процентот на оние кои сметаат дека начинот на кој е организирана општината воопшто не овозможува или во многу мала мера овозможува вклучување на граѓаните во процесот на одлучување на локално ниво (51%) е помал споредено со 2021 (59%) и 2023 година (56%), но поголем споредено со резултатите од 2022 година (50%) и особено од 2024 година (37%), што може да биде индикација на евентуално помалку напори вложени од страна на општините да овозможат поголемо учество на граѓаните на локално ниво во текот на оваа година или пак на недостаток на ефективни механизми за партиципација.

Графикон 29 – Оценка на граѓаните дали начинот на кој е организирана локалната самоуправа овозможува луѓето да бидат вклучени во процесот на одлучување – % по години

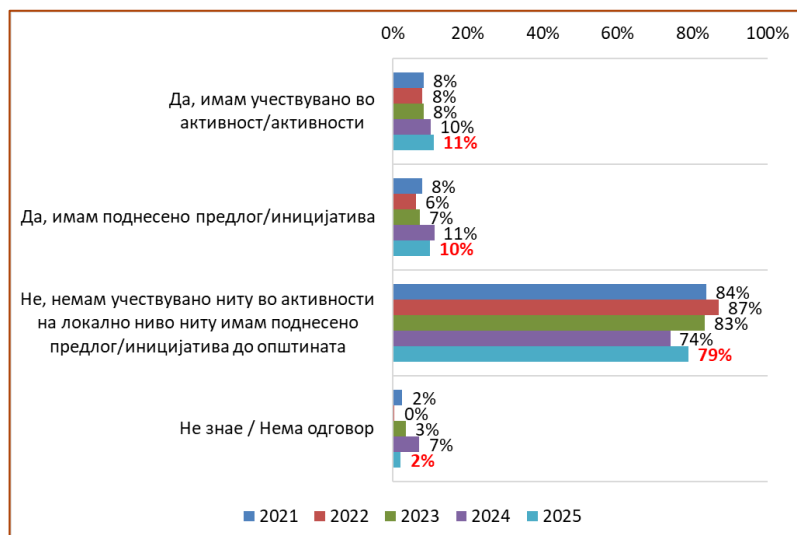
Споредено со лани, последните резултати од истражувањето укажуваат на одредени промени во перцепцијата на граѓаните во однос на прашањето дали начинот на кој е организирана локалната самоуправа овозможува луѓето да влијаат врз одлуките на локално ниво. Имено, само 12% од граѓаните (22% во 2024 година) сметаат дека нивните предлози се земаат предвид, додека 26% (29% во 2024 година) сметаат дека нивното учество е до некаде овозможено преку начинот на кој се организирани општините (Графикон 30). Од друга страна

пак, споредено со лани, процентот на испитаниците кои не веруваат дека начинот на кој е организирана локалната самоуправа овозможува луѓето како нив да влијаат врз одлуките на локално ниво е поголем (зголемување од 42% на 53%). Како и претходно, и најновите резултати укажуваат дека останува голем дел на оние кои го делат мислењето дека општините не овозможуваат граѓаните да влијаат врз одлуките на локално ниво со своите предлози.

Графикон 30 – Оценка на граѓаните дали начинот на кој е организирана локалната самоуправа овозможува луѓето да влијаат врз одлуките на локално ниво – % по години

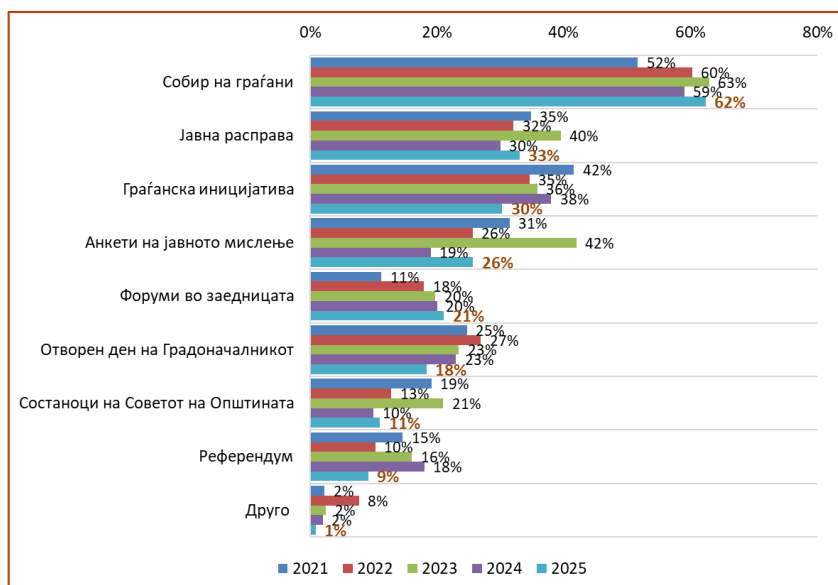
Граѓанското директно учество преку активности и механизми на општината поврзани со носење политики или одлуки од локално значење и преку поднесување предлози/иницијативи продолжува да биде на ниско ниво. Имено, мнозинството од граѓаните (од 84% во 2021 година, 87% во 2022 година, 83% во 2023 година, 74% во 2024 година на 79% оваа година) не учествувале ниту во активности поврзани со носење политики или одлуки на локално ниво, ниту поднеле предлог/иницијатива за решавање на некој проблем (прашање) во надлежност на општината (Графикон 31). Исто како во претходните години, мал процент (11%) одговориле потврдно дека учествувале во активност или активности на општината, и само 10% дека имаат поднесено предлог или иницијатива.

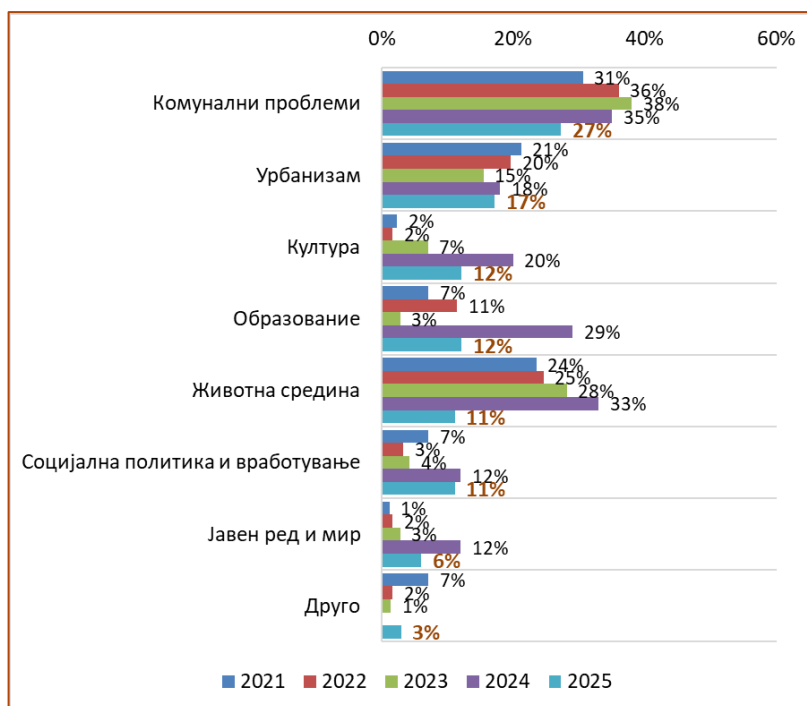
Графикон 31 – Граѓанско учество во активности поврзани со носење политики или одлуки на локално ниво, или поднесени предлози/иницијативи – % по години

Најголемиот процент (62%) од испитаниците кои потврдија дека учествувале во активности поврзани со носење политики или одлуки на локално ниво, одговорија дека имаат учествувано на собир на граѓани, потоа на јавна расправа (33%), граѓанска иницијатива (30%), анкети на јавното мислење (26%), Форуми во заедницата (21%), отворен ден на градоначалникот (18%), состаноци на советот на општината (11%) или референдум (9%) (Графикон 32).

Графикон 32 – Активности поврзани со носење политики или одлуки на локално ниво на кои учествувале граѓаните – % од n=89 испитаници во 2021 год., % од n=78 испитаници во 2022 год., % од n=81 испитаници во 2023 год., % од n=104 во 2024 год. и n=109 испитаници во 2025 год.)

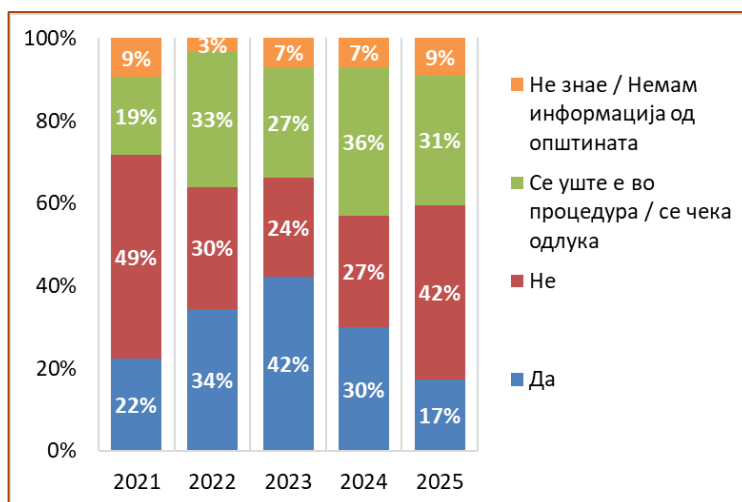
Од оние кои потврдиле дека имаат поднесено предлог или иницијатива, најголемиот дел од тие предлози или иницијативи повторно биле поврзани со решавање комунални проблеми (27%), како и од областа на урбанизам (17%), култура и образование (12% во двата случаи) (за останатите области, видете го Графиконот 33).

Графикон 33 – Граѓански предлози/иницијативи по области на живеењето – % од n=89 испитаници во 2021 год., % од n=78 испитаници во 2022 год., % од n=71 испитаник во 2023 год., % од n=130 испитаници во 2024 год и % од n=99 испитаници во 2025 год.

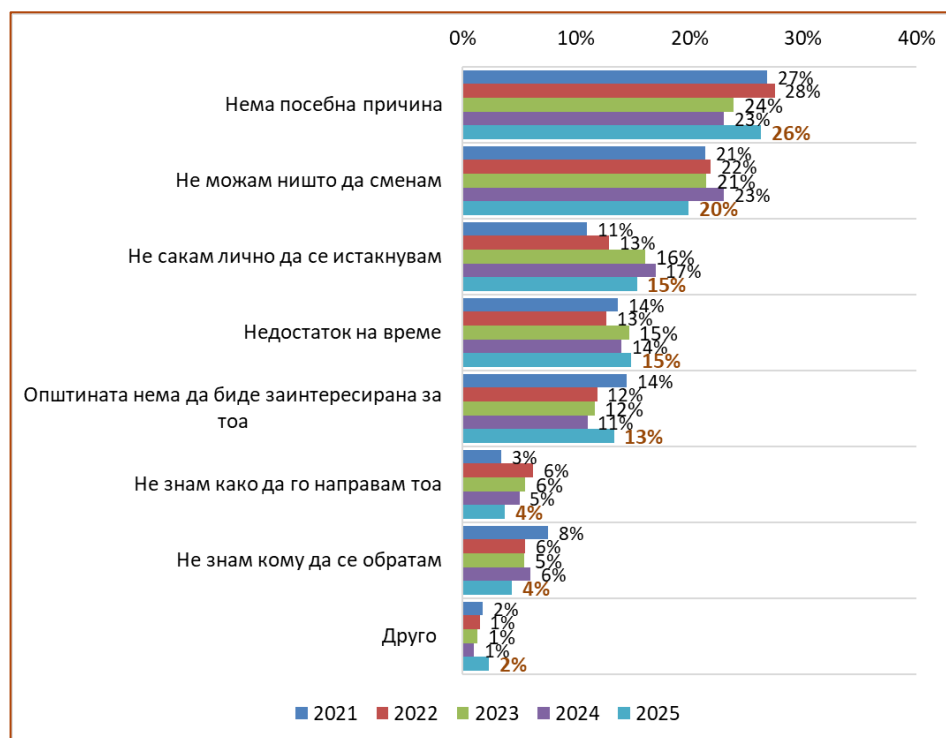
По тригодишен пораст на процентот на испитаници кои изјавиле дека нивните предлози или иницијативи биле прифатени – од 22% во 2021, 34% во 2022 и 42% во 2023 година – оваа позитивна тенденција е прекината, со забележливо намалување на 30% во 2024, и драматичен пад на само 17% оваа година (Графикон 34). Истовремено, процентот на оние кои изјавиле дека нивните предлози не биле прифатени, по континуирано опаѓање од 49% во 2021 на 30% во 2022, 24% во 2023 и 27% во 2024, оваа година бележи значителен раст и се враќа на високите 42%.

Иако периодот од 2021 до 2023 година покажуваше охрабрувачки тренд на сè поголемо прифаќање на поднесените предлози и иницијативи, нагло опаѓање на овој процент во последните две години, заедно со значителниот раст на бројот на испитаници чии предлози не биле прифатени, укажува на потенцијална криза на доверба или функционалност во процесите на вклучување. Ваквите флукуации може да сигнализираат дека поддршката за граѓанско учество не е стабилна, туку зависна од краткорочни фактори или политички контексти, што ја поткопува конзистентноста и долгорочната ефективност на механизмите за учество.

Графикон 34 – Статус на граѓанските предлози/иницијативи – % од n=89 испитаници во 2021 год., % од n=78 испитаници во 2022 год., % од n=71 испитаници во 2023 год., % од n=130 испитаници во 2024 год и % од n=99 испитаници во 2025 год.

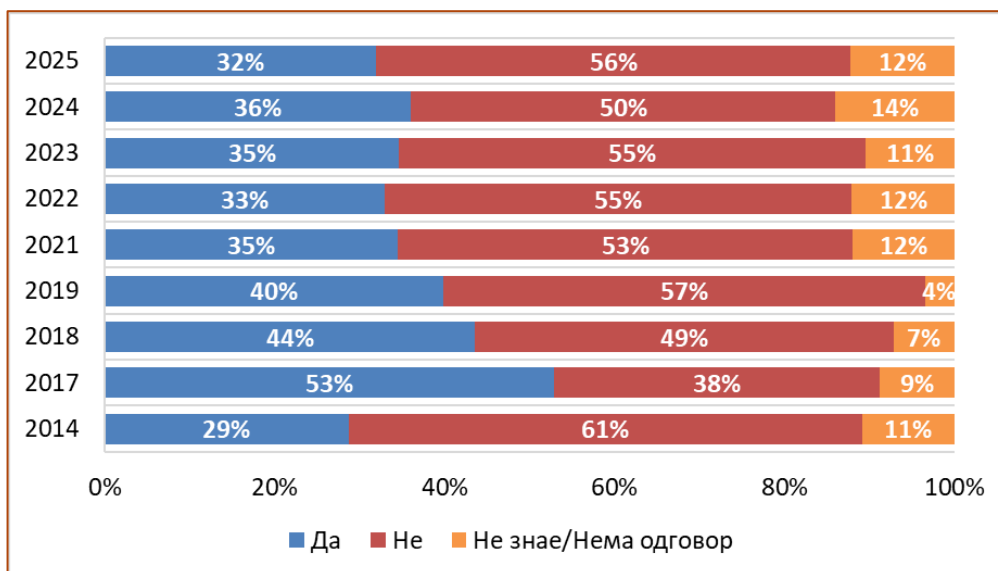
Што се однесува до причините заради кои граѓаните не учествуваат во процесот на донесување одлуки на локално ниво, нема поголеми промени. Како и претходно, малку повеќе од една четвртина (26%) од испитаниците немаат посебна причина зошто ниту учествувале во активности поврзани со носење политики или одлуки на локално ниво, ниту поднеле предлог/иницијатива за решавање на некој проблем (прашање) во надлежност на општината (Графикон 35). Од друга страна, 20% од испитаниците продолжуваат да бидат скептици дека со тоа ќе можат нешто да сменат, а 15% одговорија дека не сакаат лично да се истакнуваат, односно 15% дека немаат време. Според 13%, општината нема да биде заинтересирана за нивното учество.

Графикон 35 – Причини за неучество во процесот на донесување одлуки на локално ниво – % по години

Резултатите од оваа последна анкета повторно потврдуваат дека сеуште постои мала заинтересираност на граѓаните за учество во процесот на одлучување на локално ниво преку достапните механизми и активностите организирани од страна на општините. Повеќе од половина од испитаниците (56%) одговорија дека не би учествувале во настани и активности на општината на кои би се разгледувало или одлучувало за определени прашања од надлежност на општините, за разлика од 32% од испитаниците кои одговорија потврдно на ова прашање (*Графикон 36*). Споредено со претходните години, постојаниот надолен тренд на оние кои се заинтересирани за граѓанско учество на локално ниво во периодот од 2017 година до 2022 година, после незначително подобрување од 33% во 2022 на 35% во 2023 година односно на 36% лани, повторно бележи благ пад на 32% оваа година. Останува заклучокот дека голем дел од граѓаните се генерално незаинтересирани за активно вклучување на локално ниво.

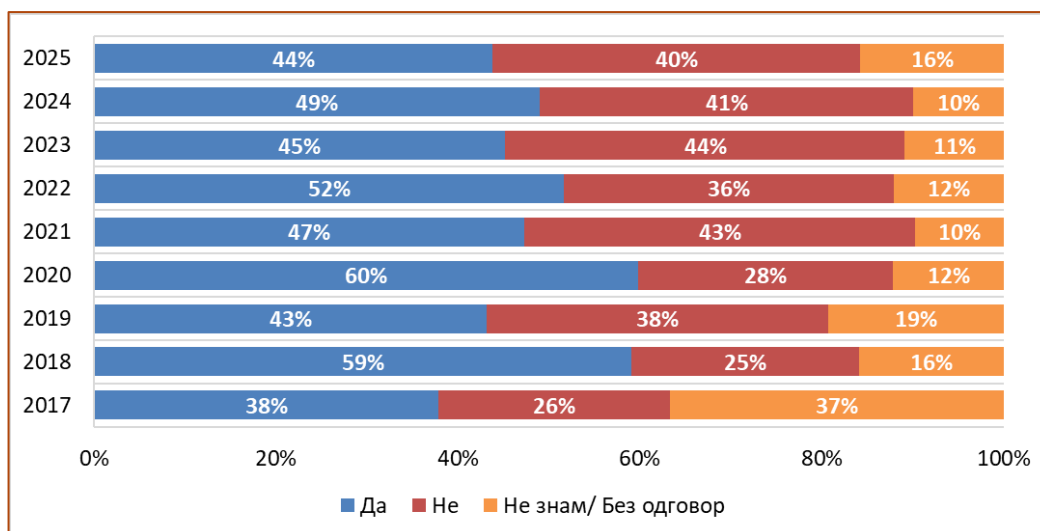
Графикон 36 – Интерес на граѓаните за учество во донесување одлуки на локално ниво – % по години

Од испитаниците кои потврдија дека би учествувале на настани и активности организирани од страна на општината (*Графикон 37*), најголем процент одговорија дека би учествувале на собири на граѓани (64%), граѓанска иницијатива (49%), јавна расправа (42%), отворен ден на градоначалникот (41%), анкети на јавното мислење (34%), состаноци на советот на општината (32%) и референдум (28%). Споредбената анализа со податоците од минатата години укажува на тенденција кон зголемен интерес за граѓанско учество преку повеќето достапни механизми.

Графикон 37 – Активности во кои би учествувале граѓаните на локално ниво – % по години

Помалку од анкетираните граѓани (44%) споредено со минатата година (49%) (Графикон 38), но исто колку и 2023 година се согласуваат дека жените подеднакво учествуваат во процесот на донесување одлуки од страна на локалната власт како и мажите. Оние кои не го делат ова мислење (40%) се повеќе од 2022 година (36%), помалку од 2023 година (44%) но на исто ниво како лани (41%). Споредено со претходните години, годинешните резултати се понегативни споредено со резултатите од 2018, 2020 и 2022 година, на слично ниво со оние од 2019 и 2021 година, и попозитивни споредено со 2017 година. Резултатите укажуваат на стагнација во перцепцијата за родова еднаквост во локалното одлучување. Иако нема значително влошување во споредба со 2023 и 2024 година, забележливо е дека поддршката за еднакво учество на жените и мажите останува на релативно ниско ниво (44%) и без позитивен тренд. Истовремено, процентот на граѓани кои не се согласуваат со ова мислење останува висок, што укажува дека перцепцијата за родова рамноправност во локалната власт не бележи напредок во последните години.

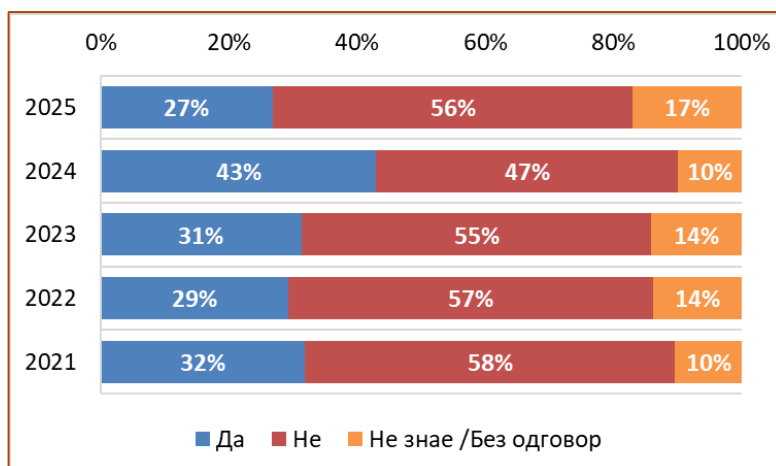

Графикон 38 – Мислење на граѓаните дали жените подеднакво учествуваат во процесот на донесување одлуки од страна на локалната власт како и мажите – % по години

Резултатите за ова прашање по демографските карактеристики на испитаниците, укажуваат на одредени значајни разлики во нивното мислење. Имено, жените (45%) во поголем процент од мажите (36%) не се согласуваат со тоа дека жените подеднакво учествуваат во процесот на донесување одлуки од страна на локалната власт како и мажите. Разликите се забележуваат и во однос на етничката припадност на испитаниците. Така, испитаниците од албанска етничка припадност (43%) и оние од македонска (40%) не се согласуваат со овој аспект повеќе отколку оние од другите етникуми (35%) кои живеат во земјата.

Анализата на податоците за учеството на младите во процесот на одлучување на локално ниво покажува дека во 2025 година има значителен пад на перцепцијата дека младите се вклучени во ваквите процеси. Само 27% од анкетираните одговориле „Да“, што е најниско ниво во последните пет години и претставува значителен пад од дури 16 процентни поени споредено со 2024 година (43%). Истовремено, процентот на оние кои сметаат дека младите не учествуваат изнесува 56%, што е повторно блиску до високите нивоа од 2021 и 2022 година (58% и 57%), по краткотрајното подобрување во 2024 година (47%).

Најновото истражување укажува на влошување на перцепцијата за вклученоста на младите во процесите на одлучување на локално ниво, што претставува регресија во однос на претходната година и потенцијален сигнал за потреба од поголеми напори за вклучување на младите и информирање.

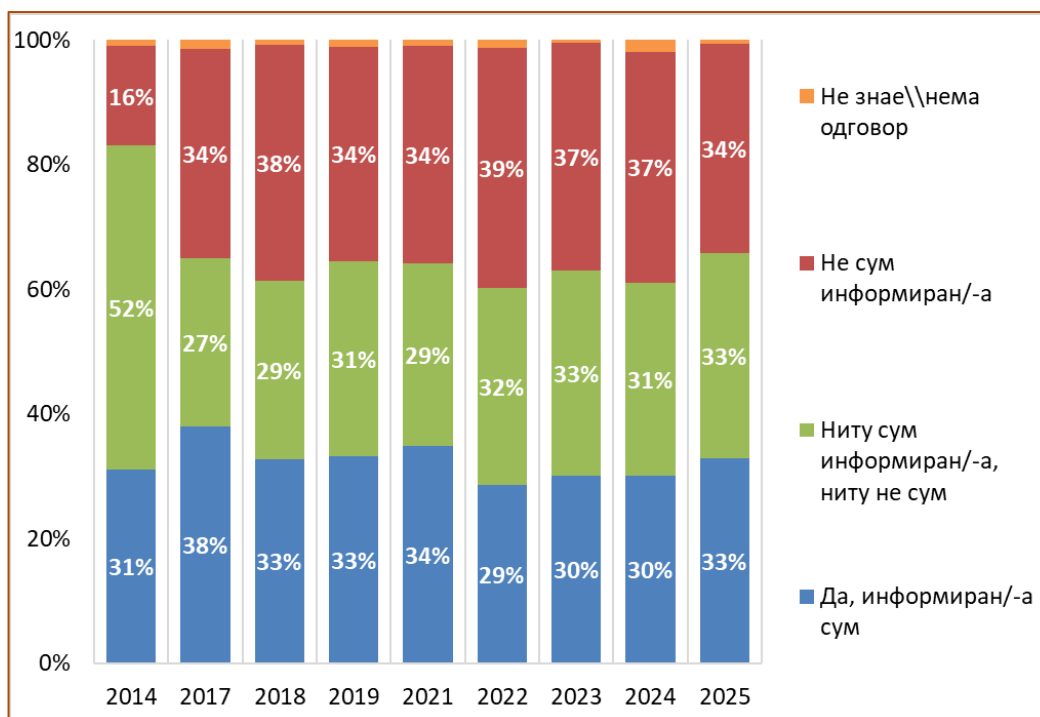
Графикон 39 – Мислење на граѓаните дали младите учествуваат во процесот на донесување одлуки од страна на локалната власт – % по години

Анализата по демографските варијабли укажува дека испитаниците од македонска (62%) и другите етнички групи (58%) значително повеќе од оние од албанска етничка група (42%) не се согласуваат со ова прашање. Исто така, најмладите испитаници во примерокот на возраст од 18-24 години (62%) повеќе од повозрасните не се согласуваат со мислењето дека младите учествуваат во процесот на донесување одлуки од страна на локалната власт.

4.5 Информирање за работењето на општините

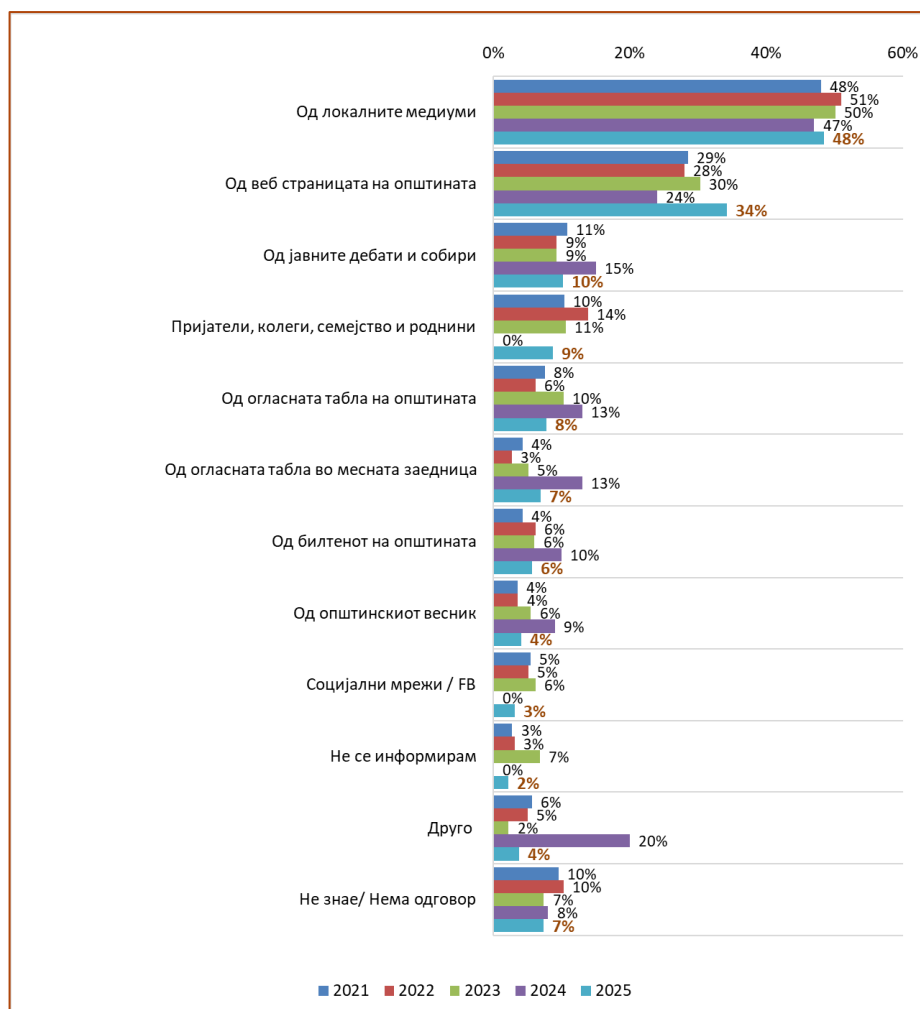
Овој дел од прашалникот имаше за цел добивање информации за степенот на информираност на граѓаните за работењето на општините согласно нивната само-проценка, но и за изворите на информации за работењето и услугите на локалните власти.

Резултатите од ова истражување за информираноста на граѓаните за работењето на општините укажува на еднаква поделба на самооценето ниво на информираност. Имено, процентот на информирани граѓани (33%) е идентичен со оние со неутрален став (33%), што може да укаже на недоволна транспарентност или неефикасни канали на комуникација, но и на недостиг на интерес кај граѓаните. Дополнително, скоро ист процент (34%) од граѓаните изјавиле дека не се информирани, што претставува значителен дел од населението (Графикон 40). Споредено со претходните години, не се забележуваат позначителни разлики во степенот на информираноста на граѓаните за работењето на општините. Со оглед на тоа дека поголема информираност е клучна за зголемување на довербата, транспарентноста и активно учество на граѓаните на локално ниво, од голема важност е да се работи на подобрување на достапноста и јасноста на информациите од страна на општината, развивање на поинклузивни и поразноврсни канали за информирање, како и на попроактивна комуникација со граѓаните за зголемување на нивната вклученост во процесите на локално управување.

Графикон 40 – Информираност на граѓаните за работењето и услугите на општината – % по години

Локалните медиуми продолжуваат да бидат најголем извор на информации за работењето и услугите на општините за скоро половина од испитаниците – 48% (Графикон 41). Како останати извори на информации се споменуваат веб страницата на општината (34%), јавните дебати и собири (10%) но и пријателите, колегите, семејството и роднините (9%). Продолжува трендот на низок степен на информирање од социјалните мрежи/FB, билтенот на општината, огласните табли во месните заедници и во општините и од општинскиот весник.

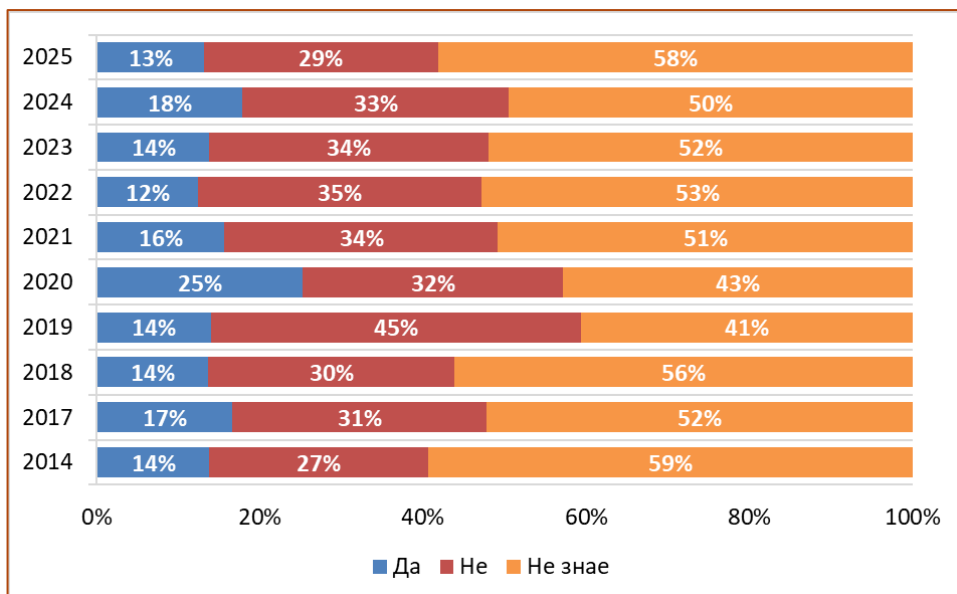
Графикон 41 – Извори на информации за работењето и услугите на општината – % по години

4.6 Е-услуги на општината

Овој дел од прашалникот е наменет да обезбеди информации за свесноста и знаењето на граѓаните за е-услугите, како и за нивните преференци кога станува збор за овој тип услуги.

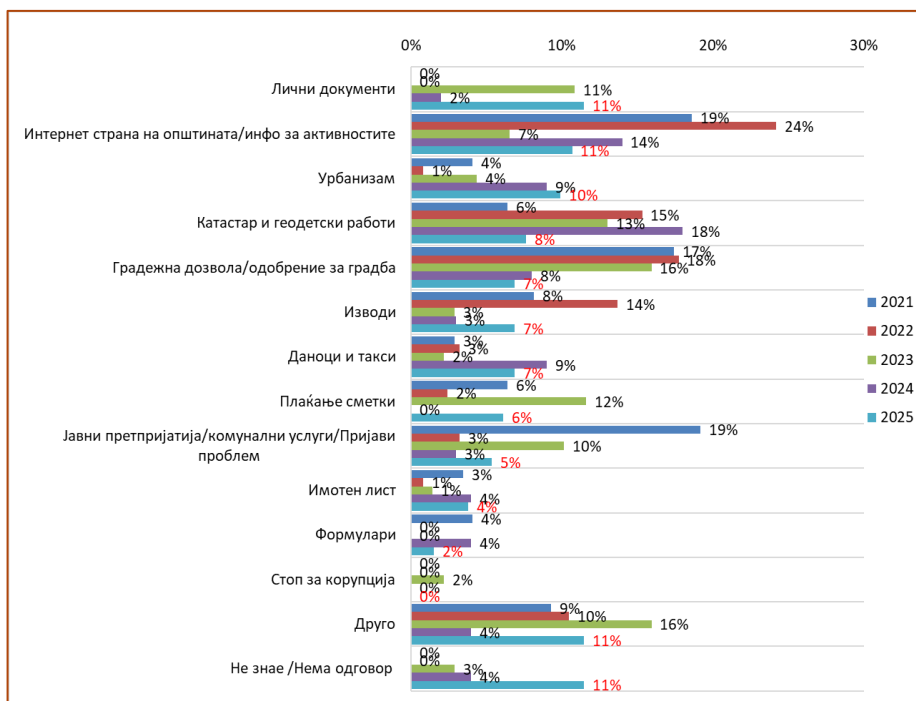
И оваа година продолжува ниско ниво на свесност и знаење на граѓаните за е-услугите на општините.

Најголем процент од испитаниците (58%) не знаат дали нивната општина дава е-услуги (Графикон 42), 29% одговорија дека нивната општина не дава е-услуги, а само 13% одговорија потврдно. Споредено со резултатите од 2024 година, се забележува пониско ниво на свесност на граѓаните за општинските е-услуги.

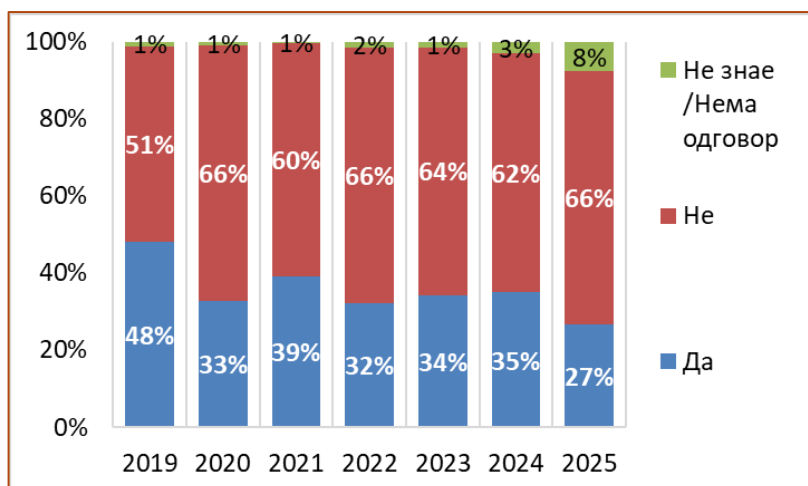
Графикон 42 – Свесност за е-услуги на општината – % по години

Испитаниците кои одговорија потврдно дека нивната општина дава е-услуги, изјавија дека станува збор за следните услуги: лични документи (11%), интернет страна на општината/инфо за активностите (11%), урбанизам (10%), катастар и геодетски работи (8%), градежна дозвола/одобрение за градба (7%) (Графикон 43).

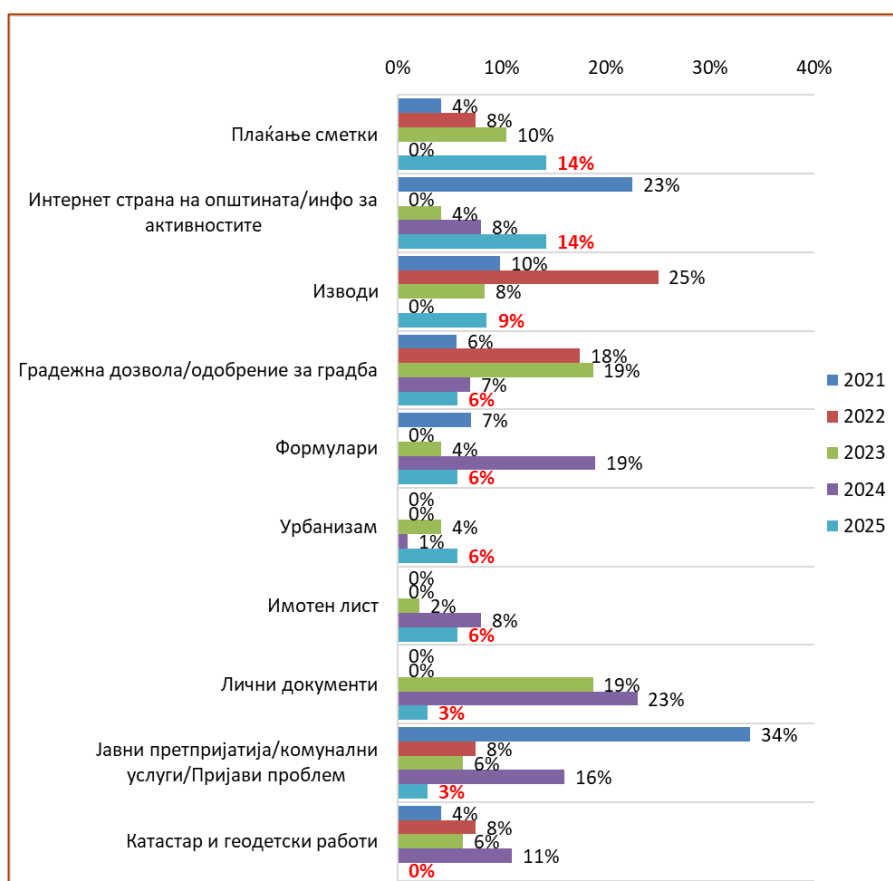
Графикон 43 – Достапни општински е-услуги – % (2021, 2022, 2023, 2024 и 2025 год.)

Мнозинството (66%) од анкетираниите кои потврдиле дека нивната општина обезбедува и е-услуги, истите не ги користат, додека 27% одговориле дека ги користат (Графикон 44). Споредено со претходните години, се забележува пониско ниво на користење на е-услугите од страна на испитаниците.

Графикон 44 – Користење на општински е-услуги – % по години

Меѓу најкористените е-услуги посочени од испитаниците кои потврдиле дека лично користат е-услуги на општините, се градежни дозволи/одобренија за градба (19%), добивање лични документи (19%), плаќање сметки (10%), добивање изводи (8%) (Графикон 42).

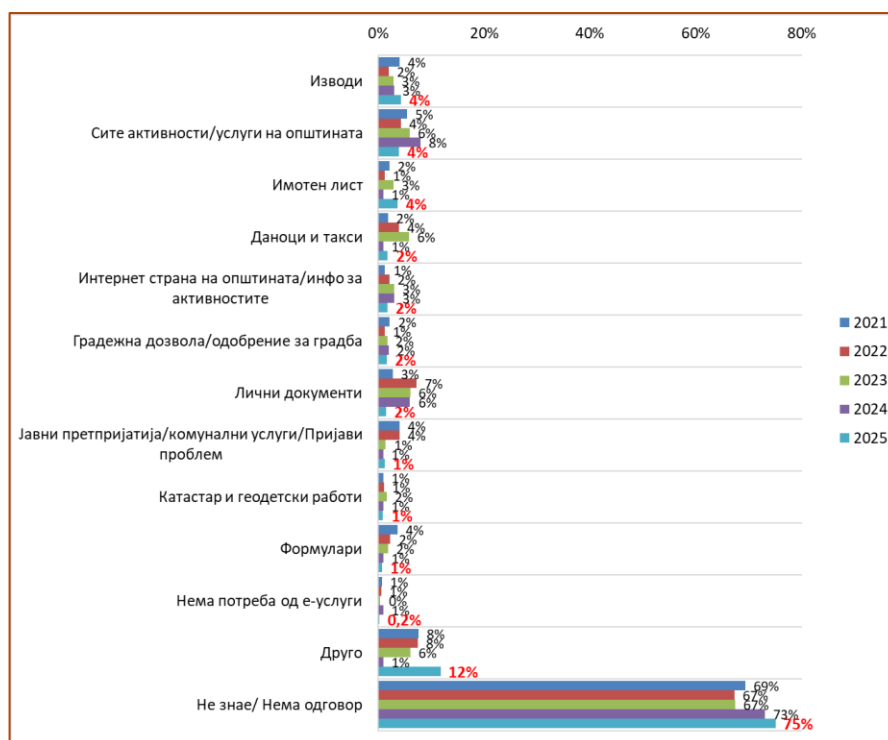

Графикон 45 – Користени општински е-услуги – % (2021, 2022, 2023, 2024 и 2025 год.)

И покрај зголемената дигитализација, 75% од граѓаните и понатаму немаат јасна претстава за тоа какви е-услуги очекуваат од општините, што укажува на потенцијален јаз меѓу понудата и очекувањата. Од оние кои имаат идеја за овој тип услуги, најголем процент (4%) одговорија

дека би сакале тоа да бидат изводи, сите активности/услуги на општината, односно имотните листови, како и даноци и такси (2%) (останатите одговори се дадени во Графиконот 46).

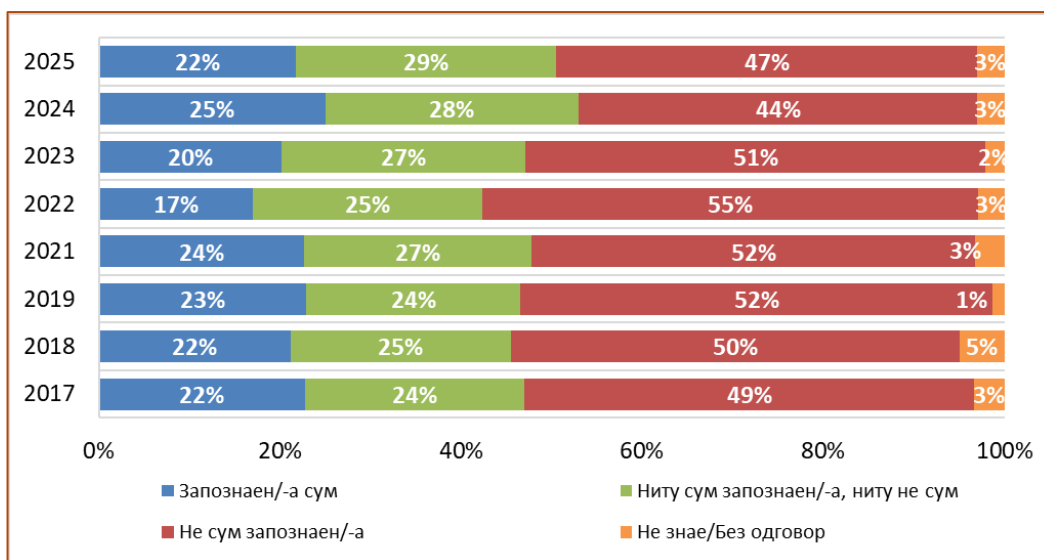

Графикон 46 – Преференци на граѓаните за општински е-услуги – % (2021, 2022, 2023, 2024 и 2025 год.)

4.7 Невладини организации – граѓански здруженија

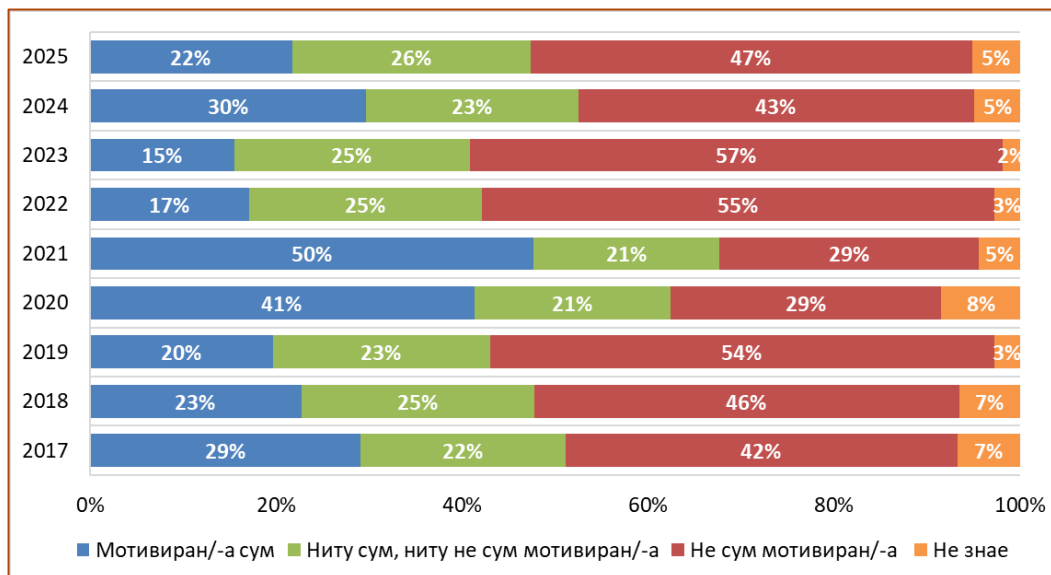
Во фокусот на овој дел од истражувањето беше добивање информации за нивото на свесност на граѓаните за невладините организации во општините во кои живеат, за степенот на нивната мотивација да се ангажираат во активности на овие организации, но и за свесноста за соработката на невладиниот сектор со локалната самоуправа. Овој дел е искористен и за добивање поконкретна слика за ставовите на граѓаните за граѓанските здруженија.

Резултатите од последното истражување не укажуваат на позначителни промени во нивото на само-оценета свесност на граѓаните за невладините организации во нивните општини. Имено, свесноста на граѓаните за невладините организации во нивните општини е на скоро исто ниво со претходните години – помал процент (22%) од испитаниците изјавија дека се запознаени, а скоро половина (47%) дека не се запознаени (Графикон 47).

Графикон 47 – Свесност на граѓаните за невладините организации во нивните општини – % по години

Слично е и со мотивираноста за учество во активности на граѓанските здруженија. За разлика од 2020 и 2021 година, кога степенот на мотивираност беше на највисоко ниво, оваа година, како и во претходните неколку, поголем дел од испитаниците се изјаснија дека не се мотивирани (47%) а значително помалку (22%) дека се мотивирани (Графикон 47).

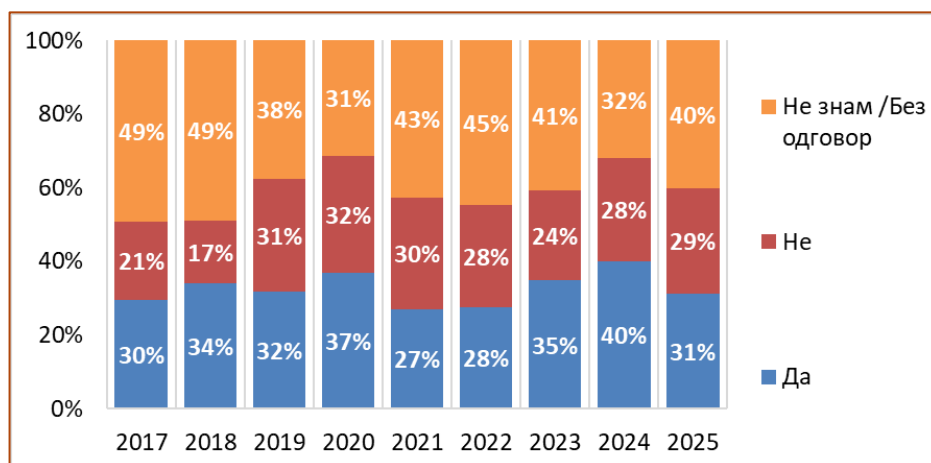

Графикон 48 – Мотивираност на граѓаните за учество во активности на невладините организации во нивните општини – % по години

Анализата на степенот на мотивираност на граѓаните за учество во активности на невладините организации во нивните општини според демографските карактеристики открива одредени значајни разлики. Додека полот и местото на живеење не влијаат врз степенот на мотивираност на граѓаните за учество во работењето на невладините организации, податоците покажуваат дека нивната етничка припадност влијае. Имено, испитаниците од македонска етничка припадност (50%) и другите етнички групи кои живеат во државата (57%) се повеќе немотивирани од етничките Албанци (37%). Најмладите испитаници на возраст од 18-24 години (30%) и оние на возраст од 36-44 години (31%), со високо образование (29%) се

помотивирани отколку повозрасните и оние со понизок степен на образование. Ова е јасен индикатор дека интересот за овој тип на ангажираност се намалува со возраста, но расте со повисоките степени на образование. Анализирани по статистички региони, најмногу мотивирани за учество во активности на невладините организации во нивните општини се граѓаните од Источниот (34%), а најмалку од Вардарскиот (68%) и Пелагонискиот (65%) регион.

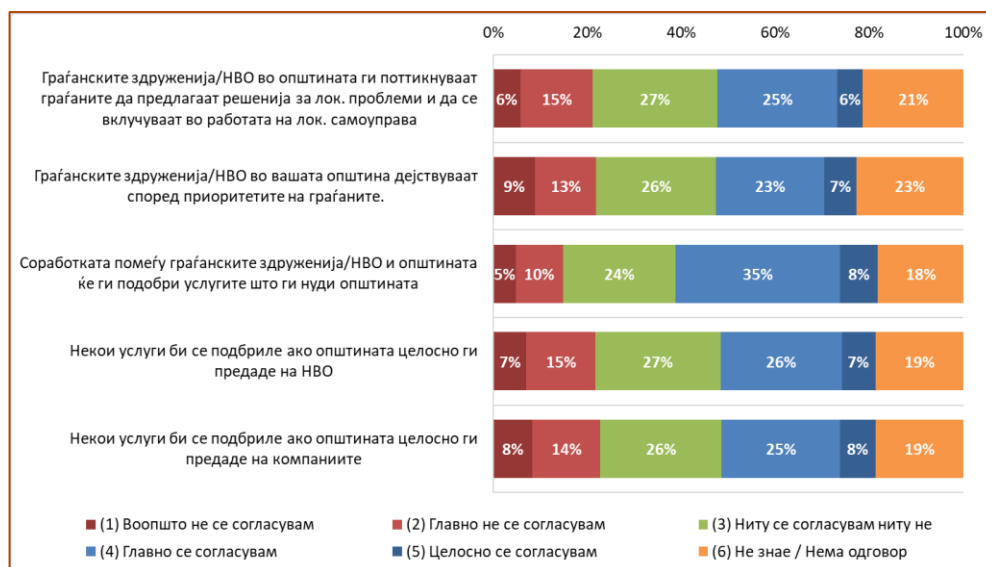
Во однос на перцепцијата на граѓаните дали постои соработка помеѓу општината и невладиниот сектор, процентот на оние кои го делат тоа мислење после тригодишен пораст (од 28% во 2022, 35% во 2023 на 40% во 2024 година), повторно е во опаѓање на 31%. Оние кои не сметаат дека е така (29%) се на исто ниво како минатата година (28%) (Графикон 49). Но, како и претходно, значителен е процентот (40%) на оние кои не знаат дали постои овој вид на соработка - што повторно укажува на потреба од поголемо информирање, како од страна на невладините организации, така и од страна на општините.

Графикон 49 – Дали постои соработка помеѓу невладините организации и општините? – % по години

Последниот дел од истражувањето имаше за цел да го испита степенот на согласност на испитаниците со пет (5) изјави, односно ставови, поврзани со работењето на граѓански здруженија.

Како и во претходните две (2) истражувања, и оваа година, најголем процент (од 33% во 2021, 34% во 2022, 41% во 2023, 51% во 2024 на 43% оваа година) го делат ставот (главно или целосно се согласуваат) дека соработката помеѓу граѓанските здруженија/НВО и општината ќе ги подобри услугите што ги нуди општината (Графикон 50). За разлика од податоците од 2021 година, кога ова беше и единствената изјава во однос на која поголем дел од испитаниците се согласуваа отколку не, резултатите од најновото истражување откриваат дека тоа е случај во однос на сите пет (5) изјави. Ова е можна индикација дека граѓаните сепак ги сметаат граѓанските организации како можни партнери на локалните власти кои би можеле да дејствуваат според приоритетите на граѓаните, што е во самата суштина на нивното постоење.

Графикон 50 – Степен на согласност на граѓаните со изјави поврзани со соработката помеѓу невладините организации и приватниот сектор со општините – % (2025 год.)

Сепак, релативно ниските проценти на испитаниците кои се согласуваат со овие изјави (од 30% до 40%) се веројатно резултат на пониско ниво на информираност и знаење на граѓаните за можностите кои ги нуди соработката на невладините организации и приватниот сектор со општините во однос на подобрувањето на локалните услуги.

Поконкретно, 30% го делат ставот дека граѓанските здруженија/НВО во нивната општина дејствуваат според приоритетите на граѓаните, но 22% не се согласуваат со овој став. Слично е и во однос на изјавата „граѓанските здруженија/НВО во општината ги поттикнуваат граѓаните да предлагаат решенија за локални проблеми и да се вклучуваат во работата на локална самоуправа“ – 31% се согласуваат но 21% не се согласуваат со неа. Овие бројки најверојатно се резултат на недостиг на довербата дека граѓанските здруженија ги застапуваат граѓаните и работат на исполнување на нивните приоритети.

Во исто време, поголем дел (33%) од граѓаните веруваат дека некои услуги би се подобриле ако општината целосно ги предаде на НВО, од оние кои не веруваат (22%). Слично е и во однос на тоа дали некои услуги би се подобриле ако општината целосно ги предаде на компаниите - 33% од испитаниците го делат овој став, но 23% не веруваат дека предавањето на некои услуги да бидат испорачувани од страна на компаниите ќе го подобри нивниот квалитет.

5 Демографија

Табелата 9 во продолжение ги содржи демографските податоци на испитаниците кои беа интервјуирани како дел од оваа анкета, и тоа по: пол, возраст, етничка припадност, место на живеење, регион, образование, работен статус и месечни примања во домаќинството.

Демографски варијабли	Категории на демографските варијабли	Бр.	%
		1000	100,0%
Пол	Машки	510	51,0%
	Женски	490	49,0%
Место на живеење	Град	625	62,5%
	Село	375	37,5%
Етничка припадност ²	Македонци	633	63,3%
	Албанци	257	25,7%
	Друго	110	11,0%
Возрасна категиорија	18-24 години	101	10,1%
	25-34 години	164	16,4%
	35-44 години	175	17,5%
	45-54 години	172	17,2%
	55-64 години	172	17,2%
	65 и повеќе години	216	21,6%
Регион	Вардарски	79	7,9%
	Источен	90	9,0%
	Југозападен	80	8,0%
	Југоисточен	100	10,0%
	Пелагониски	120	12,0%
	Полог	130	13,0%
	Североисток	81	8,1%
	Скопски	320	32,0%
Образование	Незавршено основно образование	28	2,8%
	Завршено основно образование	123	12,3%
	Завршено средно образование	514	51,4%
	Завршено вишо образование	51	5,1%
	Завршено високо образование (факултет)	249	24,9%
	Завршени последипломски студии (магистратура или докторат)	31	3,1%
	Одбива да одговори	4	0,4%
Работен статус	Вработен во јавниот сектор	209	20,9%
	Вработен во приватниот сектор	334	33,4%
	Вработен во невладиниот сектор	12	1,2%

² Делот од примерокот за етничката припадност е дизајниран врз основа на податоците од Пописот на населението 2021 год. за вкупно резидентно население, без лица за кои податоците се превземени од административни извори.

Демографски варијабли	Категории на демографските варијабли	Бр.	%
		1000	100,0%
	Земјоделец	25	2,5%
	Домаќинка	56	5,6%
	Пензионер	217	21,7%
	Ученик, студент	67	6,7%
	Невработен	76	7,6%
	Друго	0	0,0%
	Одбива да одговори	4	0,4%
Вкупни нето месечни приходи на семејството	До 9.000 ден	8	0,8%
	Од 9.001 – 15.000 ден	6	0,6%
	Од 15.001 – 21.000 ден	40	4,0%
	Од 21.001 – 27.000 ден	77	7,7%
	Од 27.001 – 35.000 ден	65	6,5%
	Од 35.001 – 41.000 ден	71	7,1%
	Повеќе од 41.000 ден	499	49,9%
	Одбива да одговори	234	23,4%

Табела 9 - Демографија